

Swaim oryginalnym i mocnym słowem Łapiński zaprzeczył myśl o tym, że...

Своїм оригінальним і потужним словом Лапський заперечив думки, що...

str. 6

Mały Ruch Graniczny Місцевий прикордонний рух

We Włodzimierzu Wołyńskim w dniu 7 lipca 2009 roku odbyła się wspólna polsko-ukraińska narada z okazji wejścia w życie umowy o **Małym Ruchu Granicznym** pomiędzy Polską a Ukrainą. Uczestnicy spotkania - Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku **Tomasz Janik**, Kierownik Wołyńskiego Urzędu Paszportowo-wizowego YMWS **Iwan Bondar**, Burmistrz Włodzimierz Wołyńska **Petro Saganiuk**, Ekspert MRG **Ireneusz Bielina**, Ekspert SG z Hrubieszowa **Zbigniew Kielecki**, w obecności przedstawicieli ukraińskich władz lokalnych oraz służb celnych i pogranicznych przeprowadzili dyskusję i wymienili się doświadczeniami. Liczni korespondenci prasy lokalnej i mediów obwodowych mieli możliwość uzyskania szczegółowej i wiarygodnej informacji na temat Małego Ruchu Granicznego.

Wspólna polsko-ukraińska narada we Włodzimierzu-Wołyńskim
Спільна польсько-українська нарада у Володимирі-Волинському

У Володимирі - Волинському 7 липня 2009 року відбулася спільна польсько-українська нарада з нагоди набуття чинності договору про **Місцевий Прикордонний Рух** між Польщею та Україною. Учасники зустрічі - Генеральний Консул Республіки Польща у Луцьку **Томаш Янік**, начальник Управління паспортно-візової служби УМВС у Волинській області **Іван Бондар**, міський голова Володимира-Волинського **Петро Саганюк**, експерт МПР **Іренеуш Беліна**, експерт КПП м. Грубешів **Збігнев Келецькі**, у присутності українських представників місцевої влади, а також представників митної та прикордонної служби провели дискусію та обмінялись досвідом. Численні кorespondenti місцевої преси та представники обласних мас - медіа мали можливість отримати детальну і правдиву інформацію про Місцевий Прикордонний Рух.

str. 5

Szanowni Państwo

Trudno jest przecenić rolę jaką mają współcześnie do odegrania media w procesie budowy społeczeństwa obywatelskiego. Wolna i pluralistyczna prasa pełni w społecznościach lokalnych zarówno funkcję informacyjną - dostarczając wiedzy o bliskim i dalszym otoczeniu, jak i kontrolną - wypełniając zadania tzw. czwartej władzy. Ważna jest także funkcja ogólnodostępnego forum wymiany idei i poglądów,

dzięki któremu mogą zaistnieć oddolne inicjatywy czy projekty.

Z tym większym zadowoleniem przyjąłem inicjatywę powołania nowej gazety na Wołyniu, która powstała na bazie doświadczeń polskiego dodatku do Gazety Wołyńskiej. Nowoutworzony dwutygodnik Monitor Wołyński ma szansę stać się głosem miejscowej społeczności polskiej oraz źródłem informacji dla wszystkich zainteresowanych historią i teraźniejszością stosunków polsko-ukraińskich. Istotne znaczenie ma dwujęzyczna formuła pisma, dzięki której publikowane teksty dotrą do szerokiego grona odbiorców.

Życzę twórcom gazety i całemu zespołowi redakcyjnemu aby ich dzieło konsekwentnie się rozwijało, zdobywając trwałe miejsce na prasowym rynku regionu oraz liczne grono wiernych czytelników. Natomiast czytelnikom - do których sam się zaliczam - życzę aby lektura Monitora Wołyńskiego stała się nowym zwyczajem, dostarczającym co dwa tygodnie satysfakcji i kolejnej porcji „intelektualnej stawy”.

Tomasz Janik

Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku

Шановне Панство!

Вільна і плюралістична преса виконує у локальному середовищі інформаційну функцію, подаючи інформацію місцевого та загального характеру, одночасно виступає і у ролі контролера, виконуючи завдання, так званої, «четвертої влади». Важливою є і функція загальнодоступного форуму, де відбувається обмін ідеями та поглядами, завдяки якому можуть зароджуватися первинні ініціативи та проекти. Враховуючи вищесказане, не можна недооцінювати тієї ролі, яку відіграють медіа у сучасному процесі розбудови громадянського суспільства.

З приємністю сприйняв ініціативу створення нової газети на Волині, яка була започаткована як додаток до «Волинської газети». Новостворений двотижневик «Монітор Волинський» має шанс стати голосом місцевої польської спільноти, а також джерелом інформації для всіх, хто цікавиться історією та сучасними польсько-українськими відносинами. Важливе значення має двомовна формула видання, завдяки якій доступ до опублікованих текстів отримає широке коло читачів.

Бажаю творцям газети і всьому редакційному колективу послідовно розвивати творчий продукт, посісти гідне місце на регіональному ринку преси та здобувати численних постійних читачів. Натомість читачам, до яких і я належу - зичу, щоби читання «Монітора Волинського» стало новою звичкою, яка що два тижні буде приносити задоволення і чергову порцію «інтелектуальної страви».

Томаш Янік

Генеральний Консул Республіки Польща у Луцьку

Szanowni czytelnicy

Oddajemy do waszych rąk pierwszy numer „Monitora Wołyńskiego”. Nasza gazeta powstała z potrzeby miejscowych środowisk polskich ale też ukraińskich, które dobre relacje między Kijowem a Warszawą chcą wypełnić treścią na poziomie regionalnym. Tu na naszym Wołyniu.

Pragniemy uczynić z delikatnej materii połączenia papieru i farby drukarskiej sprawny instrument, dobrze służący lokalnej społeczności. Jako Redakcja „Monitora Wołyńskiego” stawiamy sobie następujące cele:

Chcemy naświetlać ważne i aktualne zagadnienia w relacjach polsko-ukraińskich; Zamierzamy informować czytelników o politycznym, ekonomicznym i kulturalnym życiu Polaków i Ukraińców; Włączamy się w promowanie idei Unii Europejskiej i integracji Euroatlantyckiej; Będziemy sprzyjać bu-

dowaniu dobrosąsiedzkich stosunków Polski i Ukrainy.

Wobec tych ambitnych celów będziemy stosować trzy podstawowe zasady: Po pierwsze nasza gazeta nie jest instrumentem do rozgrywek międzypartyjnych czy międzyetnicznych. Przeciwnie - Monitor Wołyński jest z założenia niezależny o otwarty na różne poglądy. Naszą misją jest łączyć a nie dzielić. Według tej wizji - i to jest druga zasada - gazeta jest instrumentem do burzenia stereotypów myślenia, poprzez dostarczanie jak najlepszej wiedzy. Po trzecie - gazeta zawsze i wyraźnie będzie rozgraniczać informację i komentarz.

Mamy nadzieję, że będziemy się ustawicznie rozwijać, zyskując w was liczne grono stałych i wiernych czytelników.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Шановні читачі!

Відаємо до ваших рук перший номер „Волинського Монітора”.

Появу нашої газети зумовила потреба місцевої польської та української спільноти у наповненні суттєвим змістом добрих відносин між Києвом та Варшавою на регіональному рівні. Тут, на нашій Волині.

Ми прагнемо зробити з делікатної матерії - поєднання паперу і друкарської фарби - справний інструмент, який добре служитиме місцевій громаді. Як Редакція „Волинського Монітора” ми:

- хочемо висвітлювати важливі і актуальні питання в польсько-українських відносинах;

- маємо намір інформувати читачів про політичне, економічне і культурне життя поляків та українців;

- приєднуємося до пропагування ідеї Європейського союзу і євроатлантичної інтеграції;

- сприятимемо розбудові добросусідських відносин Польщі і України.

Згідно з цими амбітними цілями ми опираємося на три основні принципи. По-перше, наша газета не є інструментом для міжпартійної чи міжетнічної боротьби, навпаки, „Волинський Монітор” побудований на засадах незалежності та відкритості стосовно інших поглядів. Нашим завданням є об'єднувати, а не ділити. Згідно з цим баченням - і це є другий наш принцип - газета є інструментом руйнування стереотипів мислення шляхом розповсюдження інформації. По-третє, газета завжди і виразно розмежовуватиме інформацію і коментар.

Маємо надію на те, що ми будемо постійно розвиватися, здобуваючи серед вас постійних читачів.

РЕДАКЦІЙНИЙ КОЛЕКТИВ

Vivat, Polska!

Polski polityk, premier rządu RP w latach 1997-2001 Jerzy Buzek został nowym przewodniczącym Parlamentu Europejskiego. W głosowaniu uzyskał poparcie 555 z 713 głosujących eurodeputowanych. Będzie kierował PE przez dwa i pół roku.

Jerzy Buzek jest pierwszym przewodniczącym Parlamentu Europejskiego pochodzącym z Europy Środkowo-Wschodniej. Swoją wyprawę na szefa PE nazwał holdem dla milionów obywateli krajów, które nie poddały się komunizmowi. Jako priorytety PE pod jego kierownictwem Buzek wymienił bezpieczeństwo energetyczne, walkę z ociepleniem klimatu, a także współpracę z krajami Morza Śródziemnego, Ameryki Łacińskiej i uczestnikami Partnerstwa Wschodniego.

Vivat, Poljska!

Polski polityk, premier-minister urzędu Rzeszy w latach 1997-2001 pp., Jerzy Buzek stał nowym przewodniczącym Parlamentu Europejskiego. W głosowaniu uzyskał poparcie 555 z 713 parlamentarzystów. Nowy przewodniczący PE obejmie swoją posadę w połowie roku.

Jerzy Buzek - pierwszy przewodniczący Parlamentu Europejskiego z Europy Środkowo-Wschodniej. Swoją wyprawę na szefa PE nazwał holdem dla milionów obywateli krajów, które nie poddały się komunizmowi. Jako priorytety Parlamentu Europejskiego pod jego kierownictwem Jerzy Buzek nazwał bezpieczeństwo energetyczne, walkę z ociepleniem klimatu, a także współpracę z krajami Morza Śródziemnego, Ameryki Łacińskiej i uczestnikami „Wschodniego Partnerstwa”.

Unia jako jedność

Unia як єдність

Pro przyczynach i skutkach Unii Lubelskiej

Pro przyczynach i skutkach Unii Lubelskiej

str. 3

PRACA:
Ukraina.
Polska.
ROBOTA:
Ukraina.
Polska

Dla tych хто шукає...

Oferta pracy dla zainteresowanych

str. 7

Krzysztof Zanussi: „Nie chcę robić kina dla mas!”

17 czerwca 2009 roku znany polski reżyser Krzysztof Zanussi skończy 70 lat. Autor niezliczonych filmów dokumentalnych i fabularnych, kręci minimum jeden film rocznie. Wspaniały reżyser, aktor teatralny i pedagog. Zanussi bardzo lubi to czym się zajmuje i na zasłużony wypoczynek na razie się nie wybiera.

Przedstawiamy Wam odpowiedzi na pytanie jakie najczęściej zadają reżyserowi dziennikarze z różnych krajów.

- Panie Krzysztofie, kto jest Pana widzem?

- Swoje filmy adresuję przede wszystkim do widza inteligentnego, elity. To elita a nie masy ma wpływ na rozwój ludzkości. A elita to zawsze to samo – grupa należąca do pewnej społeczności, jaka bierze za siebie odpowiedzialność za innych. Elita jest wśród bezdomnych a także wśród dyrektorów banków – nie wszyscy do niej należą.

- Czy Pana zdaniem zostało wielu amatorów kina intelektualnego czy też współczesny widz z większym entuzjazmem odbiera widowiskowe kino akcji.

- Intelektualistów w społeczeństwie zawsze jest niewiele. Ale ja nie chcę robić kina dla mas. Chcę wychodzić naprzeciw potrzebom awangardy, naprzeciw ludziom jacy ciągną społeczeństwo za sobą. Dopóki tacy ludzie są, dopóki jest wysoka kultura dopóty będzie również kino intelektualne. Nie chcę równać do poziomu Hollywood gdzie niemal wszystkie filmy kręcone są dla nastolatków. Weźmy na przykład filmy Spielberga – typowe kino dla ludzi z intelektem nastolatków.

- A jakie filmy podobają się Panu?

- Nie jest ich wcale wiele, być może dlatego że obejrzałem ich w swoim życiu dużo. Wcześniej, w latach 70 tych, kino rozwijało się gwałtownie, obecnie już tego zjawiska nie ma. Ale mimo wszystko jeden współczesny film wstrząsnął mną. To meksykański film „Luz silenciosa”, który kilka lat temu otrzymał nagrodę specjalną na festiwalu w Cannes. Zdumiewający obraz. Z rosyjskich reżyserów oglądam filmy Michałkowa. Z ukraińskiego kina niestety niewiele widziałem. Ale wcześniej na terytorium Ukrainy kręciło się nie ukraińskie kino a radzieckie a to nie to samo.

- Za radzieckich czasów wiele było popularnych filmów „narodowych”. Teraz jest ustalony pewien poziom komercyjny a filmów takiego formatu nie ma, dlaczego?

- Rzeczywiście były kręcone bardzo dobre filmy. Wydaje mi się, że to powinno wrócić. Sprytny producent obowiązkowo powinien pójść w tym kierunku. Ważne jednak jest tu nastawienie publiczności do samej siebie. Jeżeli ludzie nie bardzo chcą aby kino było zwierciadłem, nie chcą siebie oglądać to i nie będą tego robić. A to dużo wyjaśnia. Francja na przykład zawsze pokazuje jaka ona była a nie jaka ona jest. Chociaż „Amelia” – jedna z rzadkich komedii – została zrobiona ciekawie. Ale Francja lubi być wyjątkowa. Nikt inny by takiej komedii nie zrobił a to oznacza że jest ona bardzo francuska.

- Z kim spośród swoich ukraińskich i rosyjskich kolegów utrzymuje Pan kontakt?

- Pierwszą osobą, którą chcę wymienić jest – Roman Bałajan. Nie mówiąc już oczywiście o Stupce. W ogóle z Bogdanem Sylwestrowiczem bardzo dobrze się rozumiemy...

- Powiedział Pan, że oprócz kina ma Pan również inne zainteresowania. Interesujące byłoby dowiedzieć się jakie oraz jak Pan doszedł do tego że właśnie kino jest Pana powołaniem?

- Kino jest najważniejsze, kiedy zajmuję się filmem nie zajmuję się niczym innym. W wolnym czasie, którego trochę mam, staram się zajmować wszystkim co mnie interesuje a interesuje mnie wszystko. W życiu jest wiele ciekawych rzeczy. A niektóre są całkiem niespodziewane. Jeżdżę po wielu konferencjach, wygłaszam różne odczyty, całkiem związane z kinem. Otwierałem różne kongresy naukowe, na których czytałem referaty na ważne tematy, na przykład „Ból i szczęście” lub „Zapomnieć – przebaczyć”. Takie zagadnienia mnie interesują a są konferencje, na które są zapraszani ludzie, którzy zajmują się takimi tematami. Interesuję się wieloma rzeczami. Razem z żoną, a także przy pomocy moich przyjaciół, udało nam się zbudować w Polsce szkołę dla dzieci, 12 klas. Zebraliśmy pieniądze, zbudowaliśmy szkołę i wierzymy, że będzie lepsza od innych. Wiele lat zajmuję się utalentowaną młodzieżą i to jest również bardzo ciekawe zajęcie. Kiedy jest możliwość robię wiele innych rzeczy i jestem z tego bardzo zadowolony bowiem moje życie jest nasycone wydarzeniami.

- Jest Pan aktywnym wykładawcą, dlaczego „traci” Pan w ten sposób swój czas?

- Wierzę w młode pokolenie, wyraźnie wyczuwam w nim nową tendencję. Chociaż uważa się, że miarą sukcesu życiowego, są dla młodych ludzi pieniądze. A mi się wydaje, że obecnie jest więcej idealistów niż za mojej młodości kiedy hipokryzja była zwykłym zjawiskiem. Wtedy wszyscy mówili o ideałach a myśleli o pieniądzach. Obecnie wiele osób ma pieniądze a marzy o ideałach. Nigdy nie należy radzić młodym aby uczyli się na własnych błędach, zainspirować ich może jedynie sukces. Bardzo ważne jest aby młodych ludzi zachęcać, jest im to bardzo potrzebne dla nabrania pewności siebie, dla uwierzenia we własne siły. Dlaczego uczyć studentów? Każdy artysta ma swoją indy-

widualną drogę, także gust, tu nie można zmienić ani poprawić. Można pomóc odnaleźć siebie, dlatego ja na drodze moich studentów mogę być przeszkodą albo lustrem. Dziecko rodzi się niewykształcone i jedynie w procesie dorastania akumuluje to co ludzkość osiągnęła przez stulecia. Co by nie mówić, bycie pedagogiem to wspaniałe zajęcie.

- Panie Krzysztofie jakby Pan sformułował swoje motto życiowe?

- Można je sformułować na różne sposoby. Na przykład: „Życie przeciwstawione Chaosowi”, „Człowiek nie poddający się śmierci”... W sztuce podstawą jest aby nie poddać się narcyzmowi i nie zapominać o tym, że zawsze się debiutuje, niezależnie od wieku. Dla wszystkich reżyserów, jacykolwiek by nie byli, jest jeden wróg – barbarzyństwo, chamstwo i prymitywizm.

- Czy w Pana życiu był taki sukces o jakim marzy reżyser?

- Człowiek zawsze marzy żeby osiągnąć więcej. O czymś z czym nie jest powiązana żadna działalność. Jednak nigdy nie było tak dobrze jakbym tego chciał. Ale w mojej sytuacji to grzech się skarżyć: w moim życiu zdarzyło się wiele

17 червня 2009 року видатному польському режисеру Кшиштофу Зануссі виповнилося 70 років. Автор величезної кількості документальних і художніх фільмів знімає мінімум одну кінокартину на рік. Він – чудовий режисер, актор театру і педагог. Зануссі дуже любить те, чим займається, тому про заслужений відпочинок поки і не мріє.

Пропонуємо вашій увазі відповіді видатного режисера на запитання, які найчастіше ставили йому у своїх інтерв'ю журналісти різних країн.

- Пане Кшиштофе, скажіть, хто є Вашим глядачем?

- Я свої фільми адресую, перш за все, інтелегентному глядачеві, еліті. Адже саме еліта, а не маси, мають вплив на долю людства. А еліта – це завжди одне і те ж – група у певному суспільстві, яка бере на себе відповідальність за інших. Своя еліта є у бомбів, є еліта в середовищі директорів банків. Проте, до неї належать не усі.

- А чи багато, на Вашу думку, залишилося шанувальни-

фільми знімаються для підлітків. Взяти хоча б фільми Спілберга – типове кіно для людей з інтелектом підлітків.

- А які фільми подобаються Вам?

- Їх не так багато, можливо, тому, що я їх достатньо передивився за своє життя. Раніше, у 70-ті, кіно розвивалося бурхливо, зараз уже зовсім не те. Але все-таки, один сучасний фільм мене дійсно вразив. Це мексиканська картина «Безмовне світло» Карлоса Рейгадаса, яка кілька років тому отримала спеціальний приз на Канському кінофестивалі. Дивовижна робота. З російських режисерів дивлюся Михалкова. Українського кіно я, на жаль, бачив дуже мало. Адже раніше на території України знімали не українське, а радянське кіно, а це не те ж саме.

- За радянських часів було багато популярних, народних фільмів. Нині спостерігається певний комерційний підйом, а фільмів такого плану немає. Чому?

- Дійсно, були хороші фільми. Зараз, на мою думку, це повинно прийти. Хитрий продюсер обов'язково має піти у цьому напрямі. Тут важливе ставлення публіки до самої себе. Адже, якщо люди не дуже хочуть, щоб кіно було дзеркалом, не хочуть на себе дивитися, то вони і не будуть цього робити. А це багато що пояснює. Франція, наприклад, завжди показує, якою вона була, але не яка вона є. Хоча ось «Амелі» – одна із рідкісних комедій – цікаво зроблена. Але Франція любить бути інтелегентною. Ніхто б такої картини не зробив, а значить, вона глибоко французька.

- Із ким з Ваших українських та російських колег ви підтримуєте стосунки?

- Перший, кого я хочу назвати, – це Роман Балаян. Ну, не говорячи вже про Ступку. З Богданом Сильвестровичем ми взагалі дуже добре спілкуємося...

- Якось Ви сказали, що, окрім кіно, Вас цікавить багато інших речей у житті. Цікаво дізнатися, що це за речі. І як кіно стало Вашим покликанням серед багатьох інших захоплюючих речей?

- Кіно – це найважливіше. І якщо я займаюся кіно, я не займаюся нічим іншим. А у вільний час, який все-таки трішки є, пробую займаюся усім, що цікаво, а мені все цікаво. У житті є стільки цікавих речей. І деякі зовсім несподівані. Я їджу на різні конференції, читаю лекції, зовсім не пов'язані з кіно. Я відкривав різні наукові конгреси, на яких читав доповіді на дуже важливі теми, зокрема: «Біль і щастя» або «Забути – пробачити». Знаєте, такі сюжети мені цікаві, і є конференції, де людину з такими сюжетами запрошують. Але я займаюся різними речами. Разом із дружиною і моїми дру-

зями нам вдалося побудувати в Польщі школу для дітей 12 класів. Ми збирали гроші, будували цей навчальний заклад і віримо, що вона краща, ніж інші. А ще я займаюся із обдарованою молоддю багато років – це теж цікаве заняття. І взагалі, роблю десятки різних інших речей, коли є можливість, і дуже цьому радію, бо моє життя насичене подіями.

- Ви активно викладаєте. Навіщо витрачаєте свій час?

- Я дуже вірю у молоде покоління, відчуваю в ньому нову виразну тенденцію. Хоча вважається, що мірилом життєвого успіху у молоді давно стали гроші. На мою думку, зараз більше ідеалістів, ніж за часів моєї юності, коли лицемірство було звичним явищем. Тоді всі говорили про ідеали, а мріяли про гроші. Сьогодні багато хто має гроші, а таємно мріє про ідеали. Ніколи не потрібно радити молодим вчитися на власних помилках, надихнути їх може тільки успіх. Дуже важливо, щоб молодих людей захочували, це необхідно їм для самоствердження, для того, щоб повірити у свої сили. Для чого я вчу студентів? Та ні для чого... Шлях кожного художника індивідуальний, смак теж, тут ні змінити, ні підправити нічого не можна. А ось допомогти знайти себе можна, тому я виникаю або, як перешкода, або, як дзеркало, на шляху своїх учнів. Розумієте, будь-яка дитина народжується варваром, і лише в процесі зростання акумулює те, що досягнуто століттями. Що не кажіть, а бути педагогом – чудова робота!

- Пане Кшиштофе, як би Ви сформулювали свою головну тему?

- Можна сформулювати її по-різному. Наприклад, „Життя протистоїть Хаосу”, „Людина не підвладна Смерті”... У мистецтві головне – не захворіти нарцисизмом і не забувати про те, що ти завжди дебіютуєш, незалежно від віку. У всіх режисерів, якими б різними вони не були, ворог один – варварство, шамство, примітивізм.

- У Вас був у житті такий успіх, про який мріє режисер?

- Ви знаєте, людина завжди мріє про більше. Про щось таке, з чим не порівняється ніяка дійсність. Отже, це ніколи не було так добре, як мені б хотілося, але мені гріх скаржитися: у моєму житті трапилося безліч прекрасних речей. І як я тепер об'єктивно розумію, фільмами, які я знімаю, я досягнув багато чого. Дуже багато.

- А про що мрієте зараз?

- У моєму віці мрії – недоволена розкіш. Але в планах у мене – зняти ще кілька картин. Напевно, найважливіший фільм. Це та мрія, яка була ще на самому початку мого творчого шляху. Вона не змінилася.

кудощних речей. Уважам, że filmami które nakręciłem osiągnąłem dużo, bardzo dużo.

- A o czym Pan marzy teraz?

- W moim wieku marzenia to niedozwolona rozkosz. Ale planuję nakręcić jeszcze kilka filmów. Na pewno także najważniejszy dla mnie film. To jest to marzenie, jakie było na początku mojej drogi twórczej, ono się nie zmienia.

кві інтелектуального кіно, чи сучасний глядач зустрічає „на ура”, в основному, видовищні картини?

- Інтелектуалів у суспільстві завжди менше. Але я не прагну робити кіно для мас. Хочу задовольнити потреби авангарду, людей, які тягнуть суспільство за собою. Поки такі люди є, поки є висока культура, буде й інтелектуальне кіно. Я не хочу рівнятися на Голівуд, де майже всі

Konstytucja – podstawa rozwoju państwa Конституція – основа розвитку держави

Najważniejszym dokumentem prawnym w państwie jest konstytucja. Ona określa charakter ustroju państwowego, zasady działalności organów władzy, prawa i obowiązki państwa, społeczeństwa i obywateli, jednocy społeczność wokół wspólnego systemu politycznych wartości. Opierają się na niej inne ustawy. Konstytucja działa, za reguły, w ciągu długotrwałego okresu. Właściwa łacińska nazwa ustawy zasadniczej *constitutio*, co znaczy „ustrój, ustanowienie”, świadczy o pewnej długotrwałości działania tego dokumentu. Chociaż zmiana układu sił politycznych i społecznych w państwie najczęściej w efekcie doprowadza do nowelizacji konstytucji.

W historii ludzkości są znane fakty, gdy funkcję konstytucji pełniły oddzielne ustawy czy nawet teksty religijne. Jednak z podziałem władzy, rozgałęzieniem systemu ustawodawczego i wprowadzeniem demokratycznych zasad działalności organów władzy powstaje potrzeba konstytucji współczesnego typu. Wśród pierwszych dokumentów takiego rodzaju wskazywane są angielskie Wielka Karta Swobód (*Magna Charta Libertatum*, 1215 r.) i Deklaracja praw (*Bill of Rights*, 1689), które – co ciekawe – do dnia dzisiejszego zachowały moc prawną. Podobnie rzecz się ma z Konstytucją USA, która weszła w życie w 1787 r. i uważana jest za pierwszą oficjalną konstytucję w świecie. Aktywny proces konstytucyjny odbywał się również we Francji w okresie rewolucji w latach 1789-1799.

Ukraina i Polska w procesie konstytucyjnym były wśród liderów. W Europie przyjmuje się jako pierwszą oficjalną konstytucję - Konstytucję 3 Maja, uchwaloną w Rzeczypospolitej w 1791 r. Zrównała ona w prawach mieszczan i szlachtę i postawiła chłopów pod ochronę państwa. O wadze tej konstytucji świadczy między innymi fakt, że Katarzyna II w pośpiechu zakończywszy wojnę z Turkami wydała rozkaz wprowadzenia wojska do Polski. Niestety dla zwolenników nowego aktu prawnego tzw. „wojna w obronie Konstytucji” skończyła się „rozejmem” z Rosjanami, który przyspieszył drugi podział Polski i ustrój pańszczyźniany.

Za pierwszą konstytucję ukraińską uznawany jest dokument „Pakty i Konstytucja praw i wolności wojska zaporożskiego”, która jest znana również jako Konstytucja Pyłpa Orłyka z 1710 r. Dokument ten określił ustrój wewnętrzny i stosunki zewnętrzne państwa kozackiego, jednak był w mocy tylko na Ukrainie Prawobrzeżnej i tylko w ciągu czterech lat.

Konstytucja 3 Maja i Konstytucja Pyłpa Orłyka są pomnikami światowej myśli politycznej, prawniczej i

filozoficznej i częścią procesu konstytucyjnego, który trwa do dnia dzisiejszego. Ich uchwalenie przyczyniło się do zmiany mentalności w podejściu do kształtowania podstaw prawnych państwa, były one świadectwem odpowiedniego poziomu intelektualnego elity politycznej. Jednak, w Polsce 3 maja- Dzień konstytucji - jest jednym z najważniejszych świąt narodowych, podczas gdy Konstytucja Pyłpa Orłyka jest mało znana i nie doceniona tak przez elitę, jak i przez obywateli Ukrainy.

Najważniejsze polskie konstytucje to: Konstytucja 3 Maja 1791 r., Konstytucja Księstwa Warszawskiego 1807 r., Konstytucja Królestwa Polskiego 1815 r., tzw. Mała Konstytucja 1919 r., Konstytucja Marcowa 1921 r., Konstytucja Kwietniowa 1935 r., Mała Konstytucja 1947 r., Konstytucja PRL 1952 r., Mała Konstytucja 1992 r. i będąca obecnie w mocy Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.

Lista ukraińskich dokumentów konstytucyjnych też nie jest krótka. Oprócz Konstytucji Pyłpa Orłyka można wskazać Konstytucję Ukraińskiej Republiki Ludowej 1918 r., Konstytucję Ukrainy 1919 r., Konstytucję Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej 1924 r., Tymczasową Konstytucję Ukrainy Karpackiej 1939 r., Konstytucję Radzieckiej Ukrainy 1937 r. i 1978 r. Warto jednak zauważyć, że ukraińskie konstytucje w swojej większości zostały uchwalone wówczas, gdy niepodległe państwo ukraińskie nie istniało. Konstytucja niepodległej Ukrainy została uchwalona 28 czerwca 1996 r., ale proces konstytucyjny nie skończył się.

Doskonalenie konstytucji jest procesem naturalnym i permanentnym. Jednak częste zmiany w konstytucji dokonywane są dlatego, że staje się ona narzędziem w walce o władzę. Zwłaszcza idea reformowania ustawy zasadniczej nie sprzyja zjednoczeniu polityków ukraińskich, ponieważ istnieje kilka konkurencyjnych projektów potencjalnych zmian w konstytucji.

Właśnie od stabilności konstytucji zależy, czy konsekwentnie będzie rozwijać się państwo i czy jego obywatele będą znali i przestrzegali prawa. Konstytucja musi być podstawą dla kształtowania społeczeństwa obywatelskiego. Głównym elementem na drodze do społeczeństwa obywatelskiego jest ustawienie stabilnego systemu administracji państwowej. Konstytucja jest więc podstawą. Rodzi się zatem pytanie czy jeżeli będzie się często rozchwycać podstawę, to nie rozsyrie się to, co jest na niej wybudowane?

Natalia DENYSIUK

Najważliwym prawnym dokumentem w państwie – konstytucja. Ona określa charakter ustroju państwowego, zasady działalności organów władzy, prawa i obowiązki państwa, społeczeństwa i obywateli, jednocy społeczność wokół wspólnego systemu politycznych wartości. Opierają się na niej inne ustawy. Konstytucja działa, za reguły, w ciągu długotrwałego okresu. Właściwa łacińska nazwa ustawy zasadniczej *constitutio*, co znaczy „ustrój, ustanowienie”, świadczy o pewnej długotrwałości działania tego dokumentu. Chociaż zmiana układu sił politycznych i społecznych w państwie najczęściej w efekcie doprowadza do nowelizacji konstytucji.

W historii ludzkości są znane fakty, gdy funkcję konstytucji pełniły oddzielne ustawy czy nawet teksty religijne. Jednak z podziałem władzy, rozgałęzieniem systemu ustawodawczego i wprowadzeniem demokratycznych zasad działalności organów władzy powstaje potrzeba konstytucji współczesnego typu. Wśród pierwszych dokumentów takiego typu wważają się angielskie Wielka charta wolności (*Magna Charta Libertatum*, 1215 r.) i Bill of Rights (1689), які до сьогоднішнього дня є чинними законодавчими актами. Чинною є і Конституція США, прийнята 1787 р. і вважається першою офіційною конституцією у світі. Активний конституційний процес відбувався і у Франції в період революції 1789-1799 рр.

Україна та Польща у конституційному процесі на слов'янському ґрунті були лідерами, зокрема у Європі першою офіційною вважається Конституція 3 Травня, прийнята у Речі Посполитій у 1791 р., яка зрівняла у правах міщан та шляхту і взяла під охорону держави селян. Про важливість цієї конституції свідчить той факт, що Катерина II, наспіх закінчивши війну з турками, наказала ввести війська у Польщу. Так звана „війна на захист Конституції” завершилася, на жаль, „перемир'ям” з росіянами, яке прискорило другий поділ Польщі та закріпачення селян.

Першою українською конституцією вважають „Пакти і Конституція прав і волностей Війська Запорозького”, що відома також як Конституція Пилипа Орлика 1710 р. Вона визначала внутрішній устрій та зовнішні відносини козацької держави, однак була чинною на Правобережній Україні лише протягом чотирьох років.

Конституція 3 Травня та Конституція Пилипа Орлика є пам'ятками світової політико-правової

філософської думки та частиною конституційного процесу, що триває до сьогоднішнього дня. Їх прийняття зумовило зміну ментальності у підході до формування правових основ держави, вони свідчили про відповідний інтелектуальний рівень політичної еліти. У Польщі 3 Травня є одним з найважливіших національних свят, тоді як Конституція Пилипа Орлика залишається маловідомою, недооціненою і політичною елітою, і пересічними громадянами нашої держави.

Найважливіші польські конституції – Конституція 3 Травня 1791 р., Варшавського князівства 1807 р., Польського королівства 1815 р., Мала Конституція 1919 р., Березнева 1921 р., Квітнева 1935 р., Мала Конституція 1947 р., Конституція ПНР 1952 р., Мала Конституція 1992 р. і чинна сьогодні Конституція Речі Посполитої від 2 квітня 1997 р.

Перелік українських конституційних документів теж не є коротким. Окрім Конституції Пилипа Орлика, можна назвати Конституцію УНР 1918 р., Конституцію України 1919 р., Конституцію УСРР 1924 р., Тимчасову Конституцію Карпатської України 1939 р., Конституції УРСР 1937 р. та 1978 р. Щодо українських конституцій варто зауважити, що у своїй більшості вони приймалися тоді, коли незалежної української держави не існувало. Конституцію незалежної України було ухвалено 28 червня 1996 р., але конституційний процес не завершився.

Удосконалення конституцій – процес природний і перманентний, проте часте внесення змін відбувається тому, що конституція стає своєрідним знаряддям у боротьбі за владу, зокрема ідея реформування Основного Закону не сприяє об'єднанню українських політиків, оскільки навіть проєкти конституційних змін існує декілька.

Саме стабільність конституції впливає на те, наскільки послідовно буде розвиватися держава, наскільки її громадяни знатимуть і дотримуватимуться законів. Конституція повинна бути основою для формування громадянського суспільства. Головною метою на шляху до громадянського суспільства є встановлення стабільної системи державного управління. Конституція – це основа, а якщо часто розхитувати основу, чи не розвалиться те, що на ній вибудоване?

Наталія ДЕНИСЮК

Unia jako jedność

O przyczynach i skutkach Unii Lubelskiej mówiło się dużo. Była ona oceniana zarówno pozytywnie jak i negatywnie przez ukraińskich i polskich historyków. Jednak 440 rocznica jej zawarcia spowodowała ponowne dyskusje o jej znaczeniu

Unia як єдність

Про причини та наслідки Люблінської унії говорилося багато. Отримувала вона як позитивні, так і негативні оцінки українських та польських істориків. Проте, 440-а річниця її підписання підштовхнула багатьох до повторної дискусії про її значення.

Na początku lipca 2009 r. Prezydent Ukrainy Wiktor Juszczenko razem z prezydentem Litwy Valdasem Adamkusem i byłym przewodniczącym Rady Najwyższej Białorusi Stanisławem Szuszkiewiczem odwiedzili Lublin. Robocza wizyta odbyła się na zaproszenie prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego z okazji 440 rocznicy podpisania Unii Lubelskiej. Taki krok Prezydenta Juszczenki wzbudził pewne kontrowersje wśród Ukraińców. Wydaje się jednak zrozumiałym to, że W. Juszczenko reprezentował Ukrainę jako państwo z europejskimi tradycjami. Tradycje te kształtowały się w ciągu różnych okresów historii, w tym i wspólnej polsko-ukraińskiej.

W ciągu dwustu lat podstawą polsko-litewsko-ruskiego związku były unie krewska i horodelska. W połowie XVI st. w związku z narastaniem zagrożenia ze strony Krzyżaków i Moskwy zaczyna się proces ponownego zblizenia dwóch państw – Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego, w skład którego wchodziły ziemie ruskie.

Unia Lubelska została zawarta w 1569 r. W taki sposób związek dynastyczny (tzw. „unia personalna”) przekształcił się w związek realny („unia realna”) – czyli federalne państwo Rzeczpospolita, będące jednym z największych i najpotężniejszych na mapie ówczesnej Europy. Unia Lubelska to swoista ustawa zasadnicza, ponieważ stała się podstawą prawną stosunków pomiędzy Polską, Litwą i ziemiami ruskimi aż do czasu Konstytucji 3 Maja z 1791 r. Wśród jej głównych postanowień można wymienić na-

stępujące regulacje: Korona Polska i Wielkie Księstwo Litewskie stanowiły jeden organizm państwowy, wybierały jednego króla, zobowiązywały się prowadzić wspólną politykę zagraniczną, obronną i monetarną oraz unifikować systemy prawne. Zachowały jednak odrębne urzędy, odrębne wojsko i języki urzędowe.

Unia Lubelska jednocząc odrębne pod względem kulturowym, etnicznym i religijnym ziemie, na długie lata wyznaczyła ich rozwój historyczny. Ziemię ukraińską tym aktem zostały ściśle związane z polskimi. Nie sposób nie zwrócić uwagi na to, że przesunięcie na wschód granic cywilizacji łacińskiej spowodowało dynamiczny rozwój ukraińskich ziem. Co więcej, szlachta Wołynia, Podlasia, Kijowszczyzny otrzymała przyswileje analogiczne do polskich włościan.

Sytuacja historyczna, która wytworzyła się pod podpisaniem Unii Lubelskiej, doprowadziła do wzrostu świadomości narodowej Ukraińców. Sprzyjały temu Unia Brzeska z 1596 r., bitwa pod Chocimiem z 1621 r., powstanie Chmielnickiego, ugoda hadziacka z 1658 r., utworzenie bractw prawosławnych i znanych uczelni wyższych – słowiano-greko-łacińskiej Akademii w Ostrogu i Akademii Kijowsko-Mohylańskiej. Nie wszystkie te wydarzenia odbywały się ze znakiem „plus” dla obu narodów. Ale niesprzyjające warunki często sprzyjały umocnieniu ducha, jak to było nie jeden raz w naszej historii.

Co dotyczy Wołynia, to wydarzyło się w 1569 r. przez króla Zygmunta Augusta „Przywilej przywrócenia ziemi wołyńskiej do Królestwa

Polskiego” czynił ten region beneficjentem wszystkich praw i wolności koronnych oraz nadawał prawo korzystania z własnego języka, statutu litewskiego oraz posiadania odrębnych urzędów. Mimo pretekstu Litwy Wołyń coraz ściślej wiązała się instytucjami z Polską. Kiedy odbywały się pierwsze wybory Wołyni wraz z Litwą odesłały na nie swoich przedstawicieli. Po unii zostało utworzone województwo wołyńskie, które dzieliło się na trzy powiaty: łucki, włodzimierski i krzemieniecki. Aktywnie w tym okresie działały na Wołyniu bractwa, które zajmowały się sprawami społeczno-kulturalnymi i dobroczynnością. Druga połowa XVI w. dla życia duchowego na Wołyniu stała się momentem przełomowym. Swoboda reformacja przyniosła dużo nowych idei, realizacja których doprowadziła do podniesienia kultury duchowej.

Dzisiaj coraz częściej mówi się o tym, że Unia Lubelska zapoczątkowała proces zjednoczenia się krajów europejskich, ponieważ była pierwszą próbą oraz przykładem regionalnej integracji narodów, kultur i obyczajów w skali europejskiej. Jej znaczenie najlepiej oddają słowa Jana Pawła II, który wskazywał na ciągłość „Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej”. Zjednoczyła ona wspólną historią także polski i ukraiński naród. Dlatego Ukrainie i Polsce jako krajom europejskim warto wziąć pod uwagę wszystkie lekcje Unii Lubelskiej, jednocząc wysiłki w rozwiązywaniu wspólnych problemów. Przecież unia oznacza jedność.

Natalia DENYSIUK

Na początku lipca 2009 r. Prezydent Ukrainy W. Juszczenko wraz z prezydentem Litwy Valdasem Adamkusem i byłym przewodniczącym Rady Najwyższej Białorusi Stanisławem Szuszkiewiczem odwiedzili Lublin. Roboczy wizyta odbyła się na zaproszenie prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego z okazji 440-letniej rocznicy podpisania Unii Lubelskiej. Taki krok Prezydenta Juszczenki wzbudził pewne kontrowersje wśród Ukraińców. Wydaje się jednak zrozumiałym to, że W. Juszczenko reprezentował Ukrainę jako państwo z europejskimi tradycjami. Tradycje te kształtowały się w ciągu różnych okresów historii, w tym i wspólnej polsko-ukraińskiej.

W połowie XVI st. w związku z narastaniem zagrożenia ze strony Krzyżaków i Moskwy zaczyna się proces ponownego zblizenia dwóch państw – Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego, w skład którego wchodziły ziemie ruskie.

Unia Lubelska została zawarta w 1569 r. W taki sposób związek dynastyczny (tzw. „unia personalna”) przekształcił się w związek realny („unia realna”) – czyli federalne państwo Rzeczpospolita, będące jednym z największych i najpotężniejszych na mapie ówczesnej Europy. Unia Lubelska to swoista ustawa zasadnicza, ponieważ stała się podstawą prawną stosunków pomiędzy Polską, Litwą i ziemiami ruskimi aż do czasu Konstytucji 3 Maja z 1791 r. Wśród jej głównych postanowień można wymienić na-

stępujące regulacje: Korona Polska i Wielkie Księstwo Litewskie stanowiły jeden organizm państwowy, wybierały jednego króla, zobowiązywały się prowadzić wspólną politykę zagraniczną, obronną i monetarną oraz unifikować systemy prawne. Zachowały jednak odrębne urzędy, odrębne wojsko i języki urzędowe.

Unia Lubelska jednocząc odrębne pod względem kulturowym, etnicznym i religijnym ziemie, na długie lata wyznaczyła ich rozwój historyczny. Ziemię ukraińską tym aktem zostały ściśle związane z polskimi. Nie sposób nie zwrócić uwagi na to, że przesunięcie na wschód granic cywilizacji łacińskiej spowodowało dynamiczny rozwój ukraińskich ziem. Co więcej, szlachta Wołynia, Podlasia, Kijowszczyzny otrzymała przyswileje analogiczne do polskich włościan.

Sytuacja historyczna, która wytworzyła się pod podpisaniem Unii Lubelskiej, doprowadziła do wzrostu świadomości narodowej Ukraińców. Sprzyjały temu Unia Brzeska z 1596 r., bitwa pod Chocimiem z 1621 r., powstanie Chmielnickiego, ugoda hadziacka z 1658 r., utworzenie bractw prawosławnych i znanych uczelni wyższych – słowiano-greko-łacińskiej Akademii w Ostrogu i Akademii Kijowsko-Mohylańskiej. Nie wszystkie te wydarzenia odbywały się ze znakiem „plus” dla obu narodów. Ale niesprzyjające warunki często sprzyjały umocnieniu ducha, jak to było nie jeden raz w naszej historii.

Co dotyczy Wołynia, to wydarzyło się w 1569 r. przez króla Zygmunta Augusta „Przywilej przywrócenia ziemi wołyńskiej do Królestwa

3 травня 1791. Серед її головних положень можна назвати те, що Польське королівство та Велике князівство Литовське становили одне ціле, обирали одного короля, зобов'язалися провадити спільну закордонну, оборонну і монетарну політику, уніфікувати правові системи, проте, мали окремі місцеві адміністративні органи, окреме військо і державну мову.

Поєднуючи розрізнені культурно, етнічно і релігійно території, Люблінська унія на довгі роки визначила їхній історичний розвиток. Українські землі цим актом були тісно пов'язані з польськими. Не можна не відзначити того, що зміщення на схід кордонів латинської цивілізації спричинило динамічний розвиток українських земель. До того ж, шляхта Волині, Підляшшя, Київщини отримала такі ж привілеї, як і шляхта польська.

Історичні обставини, що склалися після підписання Люблінської унії, призвели до зростання національної свідомості українців. Цьому сприяли Брестського королівства та Великого князівства Литовського, до складу якого входили руські землі.

Наталія ДЕНИСЮК

Kryterium wyboru uczelni wyższej – studia bez łapówek

Критерій вибору ВИШу – відсутність хабарів

Daryna Bojczuk
Дарина Бойчук

Мieszkanca Łucka Daryna Bojczuk od września ubiegłego roku studiuje na uczelni wyższej w Polsce gdzie zdobywa stopień magistra. Dziewczyna dostała się na studia w sąsiednim kraju w celu nabycia europejskiej wiedzy i stopnia naukowego o randze międzynarodowej. Jedną z najważniejszych przyczyn wyboru zagranicznych studiów stał się brak łapówek na polskich uczelniach.

Daryna w tym roku kończy czwarty rok Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie na kierunku „Ekonomia Międzynarodowa”. Kontynuować studia za granicą postanowiła jeszcze przed tym, jak otrzymała dyplom bakałarza na uczelni wołyńskiej.

Na trzecim roku razem z koleżanką z grupy akademickiej postawiły przed sobą cel – ubiegać się o stopień magistra za granicą, a ponieważ Polska jest najbliższym sąsiadem Ukrainy i język polski łatwy do nauki, zdecydowały się na kontynuowanie studiów właśnie w tym kraju – opowiada studentka. Informacji o uniwersytetach, warunkach pobytu i edukacji, możliwych kierunkach studiowania poszukiwały przez Internet oraz otrzymywały konsultacje od znajomych, studiujących w Polsce.

Rekrutacja studentów do Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie dokonuje się na podstawie konkursu z uwzględnieniem wyników, podanych w świadectwie o ukończeniu szkoły średniej oraz stopni otrzymanych podczas egzaminów maturalnych.

Dostanie się na polski uniwersytet nie stanowiło dla nas żadnego trudu, ponieważ szkołę ukończyłam z odznaczeniem, w technikum wołyńskim i po ukończeniu uniwersytetu też otrzymałam dyplomy z wyróżnieniem – dzieli się doświadczeniem Daryna Bojczuk. Tutaj się ceni intelekt i zdolności. Na uczelni nie ma żadnej korupcji, podczas egzaminu praktycznie nie da się ściągnąć – zapewnia dziewczyna.

Przed złożeniem dokumentów na polską uczelnię, Daryna intensywnie uczyła się polskiego, biorąc korepetycje. Jednak wydaje się, że najlepiej uczyć się języka bezpośrednio w środowisku polskim.

Studia w Polsce zaczynają się w październiku, a we wrześniu jest kurs języka polskiego dla obcokrajowców. Dlatego po przyjeździe do Polski szybko nauczyli się języka. A w ogóle język polski jest bardzo zbliżony do ukraińskiego, więc można się go łatwo nauczyć w ciągu jednego-dwóch miesięcy.

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania, gdzie studiuje Daryna, jest jedną z najbardziej nowoczesnych uczelni w Polsce. Rok temu ta szkoła zdobyła pierwsze miejsce wśród prywatnych uczelni wyższych w południowo-wschodniej Polsce i drugie miejsce wśród wszystkich prywatnych uczelni polskich, nadających stopień magistra. Każda osoba, studiująca na tej uczelni, codziennie może pracować przy komputerze po 12 godzin – stanowisk komputerowych jest około 800, ze stałym połączeniem z siecią internetową. Studenci mogą przez Internet dowiedzieć się, jaki jest plan zajęć, lub sprawdzić oceny, płatności, itd. a także skorzystać z e-biblioteki.

Co ciekawe, codzienny plan zajęć on-line jest wyświetlany na ekranach telewizorów, które znajdują się na uniwersyteckich korytarzach, ze wskazanym numerem sali i nazwiskiem wykładowcy – opowiada Daryna. Przy pomocy telefonu komórkowego,

a właściwie wiadomości SMS, student otrzymuje informację o procesie studiów, kwocie do zapłaty, na temat oceny, tzn. zapoznaje się z ważnymi informacjami bezzwłocznie, nawet bez wizyty w dziekanacie.

Uczelnia, według opinii studentów, jest prowadzona przez najlepszych profesorów w Polsce. Często gośćmi także są eksperci z UE i USA. Zajęcia też są prowadzone przez znanych polityków, biznesmenów, działaczy kultury i sztuki.

Studiowanie w Polsce jest niezwykle interesujące i bogate, pozostaje bardzo mało wolnego czasu. Ukraińscy studenci nie są przyzwyczajeni do tak wielu egzaminów i informacji. Na przykład, z jednego przedmiotu może być trzy egzaminy, a nie jeden, jak to zwykle bywa na uczelniach ukraińskich. Sporo informacji pozostawia się do samodzielnego opracowania. Dlatego na początku było trudno, ale stopniowo się przyzwyczajasz – opowiada Daryna.

Dużą zaletą studiów w Polsce – twierdzi mieszkanka Łucka – jest możliwość porozumienia się z przedstawicielami różnych krajów. Przecież akademik zamieszkuje razem studenci z Polski, Ukrainy, Francji, Białorusi. Jeśli chodzi o warunki mieszkaniowe w domach akademickich, to są one naprawdę europejskie: pokoje klasy europejskiej z osobną kuchnią i łazienką, nowe meblowanie, komputer i dostęp do Internetu. Jednak największe korzyści uzyskuje się z edukacji za granicą, otrzymując zaświadczenie o standardzie międzynarodowym, uznawane we wszystkich państwach UE.

Należy zauważyć, że studiowanie w sąsiednim państwie nie jest droższe od studiów w Ukrainie: średnio za rok płaci się 10-15 tysięcy hrywien (4000 – 6000 zł). Ponadto, dla bardziej zdolnych studentów istnieją zniżki na opłaty za naukę. W szczególności każdy student, nie posiadający obywatelstwa polskiego, może ubiegać się o stypendium według wyników studiów, nadawany z funduszy uczelni. Począwszy od drugiego semestru studiów, student może otrzymać stypendium w wysokości 25%, 50% lub 75% opłaty za studia. Wielkość stypendium zależy od ogólnej średniej ocen za poprzedni semestr studiów. Oprócz tego, student może otrzymać stypendium w wysokości 25% za aktywne uczestnictwo w życiu uczelni.

Tak więc, wybierając uniwersytet, ukraiński czy zagraniczny, należy uwzględnić wszystkie plusy i minusy. Od tego zależy Twoja przyszłość!

Ania TET

Лучанка Дарина Бойчук з вересня минулого року навчається у вищому навчальному закладі Польщі – здобуває ступінь магістра. Дівчина поступила у вуз сусідньої держави, щоб набуті європейські знання і отримати диплом міжнародного зразка. А ще однією з найголовніших причин вибору закордонного вузу є відсутність хабарів у польських ВНЗ.

Дарина цьогоріч закінчує четвертий курс Університету інформаційних технологій та менеджменту в Жешові (Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie) за спеціальністю «Міжнародна економіка». Продовжити навчання за кордоном вирішила ще до того, як отримала у волинському ВНЗ диплом бакалавра.

На третьому курсі ми з одногрупницею поставили ціль – здобути освітньо-кваліфікаційний рівень магістра за кордоном, а оскільки Польща знаходиться недалеко від України, і польську мову легко вивчити, вирішили навчатися там, – розповідає студентка. – Інформацію про вузи, умови вступу, проживання і навчання шукали в Інтернеті, розпитували знайомих, які здобували освіту в Польщі.

Прийом студентів в Університет інформаційних технологій та менеджменту в Жешові проводиться на основі конкурсного відбору, враховуючи результати навчання згідно з балами в атестаті про повну загальну середню освіту, а також результати випускних іспитів.

– У польський вуз поступити було не складно, оскільки школу закінчила на відмінно, а волинський технікум та ВНЗ закінчила з червоним дипломом, – зізнається Дарина Бойчук. – Тут дуже цінується розум і здібності. У вузі немає такого поняття, як корупція, під час іспитів практично неможливо списати, – запевняє лучанка. До того, як подавати документи у вуз сусідньої держави, Дарина посилено вивчала польську мову з репетитором. – Проте, – зізнається, найкраще мову вчити безпосередньо в Польщі.

– Навчання у Польщі розпочинається в жовтні, а у вересні проводяться курси польської мови для іноземних студентів. Тому, приїхавши туди, ми швидко вивчили мову – пригадує Дарина. – А взагалі, польська мова дуже близька до української, тому її легко можна опанувати за місяць-другий.

Університет інформаційних технологій та менеджменту, де навчається нині Дарина, – один з найсучасніших ВНЗ у Польщі. Рік тому цей заклад зайняв перше місце серед недержавних вузів у південно-східній Польщі та друге місце серед усіх недержавних польських ВНЗ, що надають освіт-

ні послуги на рівні магістра. Кожен студент університету у цьому навчальному закладі має можливість протягом 12 годин щодня працювати за комп'ютером, яких є близько 800, з постійним підключенням до мережі Інтернет. В режимі on-line студенти можуть дізнатися розклад занять, оцінки, оплати тощо, а також користуватися електронною бібліотекою.

– Цікаво, що розклад щоденних занять on-line подається на екранах телевізорів, розташованих у коридорах університету, де вказується місце їх проведення та прізвища викладачів, що їх проводять, – розповідає про освітнянські „ноу-хау” Дарина Бойчук. – За допомогою мобільного телефону, через SMS, студентів у Польщі інформують про процес навчання, суму оплати за нього та про отримані оцінки, тобто вони знайомляться з важливою інформацією досить швид-

Містечко академічне в Рzeszowie
Студентське містечко в Жешові

ко, навіть не відвідуючи деканат. В університеті, за словами студентки, викладають найкращі професори Польщі, а також приїждять фахівці з Євросоюзу та США. Часто проводять заняття політики, бізнесмени, діячі культури та мистецтва.

– Навчання у Польщі неймовірно цікаве і насичене, вільного часу обмаль. Українські студенти не звикли до такої кількості екзаменів та інформації загалом. Наприклад, з одного предмета може бути три екзамени, а не один, як в українських вузах. Дуже багато інформації дають на самостійне опрацювання. Тому спочатку було важко, але поступово звикаєш, – розповідає Дарина.

Великим плюсом навчання у Польщі, стверджує лучанка, є можливість спілкування із представниками різних країн. Адже в гуртожитку живуть разом польські, українські, французькі, білоруські студенти. Щодо умов в польських гуртожитках, де проживають студенти, то вони дійсно європейські: кімнати єврокласу з окремою кухнею та санвузлом, нові меблі, наявність комп'ютера та доступу до мережі Інтернет. Проте найбільшою перевагою здобуття освіти за кордоном є отримання диплому міжнародного зразка, чинного на території усіх країн Євросоюзу.

Варто зазначити, що навчання у сусідній державі не дорожче, ніж в Україні: середня сума плати за рік становить 10-15 тисяч гривень (4000-6000 PLN). Окрім того, для старанних студентів тут діють зniżки на навчання, зокрема: кожен студент, який не

має польського громадянства, може отримувати стипендію за результатами навчання з фонду університету. Починаючи з другого семестру навчання, студент має можливість отримати стипендію в розмірі 25%, 50% або 75% плати за навчання. Розмір стипендії залежить від загальної середньої оцінки за попередній семестр навчання. Додатково студент може отримати стипендію в розмірі 25% за активну участь в житті університету.

Отже, вибираючи вищий навчальний заклад, український чи закордонний, зважте усі плюси та мінуси. Від цього залежить ваше майбутнє!

Ania TET

Українські абітурієнти беруть курс на Польщу?

Набір на studia wyższe na polskich uczelniach jest w tym roku zadziwiająco aktywny. Uczelnie wyższe dosłownie „walczą” o studentów: otwierają nowe kierunki, zachęcają stypendiami, czasami nawet nieco obniżają wymagania dla kandydatów i ... zapraszają na studia cudzoziemców.

Politechnika Wroclawska, zaproponowała na przyszły rok szkolny aż 11 nowych kierunków – związane są one z technologią chemiczną, paliwem naftowym, węglem, polimerami itp. Uniwersytet Wroclawski już od października tego roku rozpocznie nauczanie na tak nietypowych kierunkach jak indologia czy bezpieczeństwo narodowe.

Tradycyjnie najpopularniejszymi kierunkami wśród polskich (jak i ukraińskich) absolwentów szkół średnich już od kilku lat są: stosunki międzynarodowe, prawo, ekonomia i dziennikarstwo. Podczas tegorocznego naboru wśród czołowych pozycji niespodziewanie pojawiła się psychologia. Jeszcze w zeszłym

roku na jedno miejsce na tym kierunku na Uniwersytecie Wroclawskim kandydowało 10 osób, w tym roku – aż 43. Niemala konkurencja jest również na innych uczelniach w Polsce – na Uniwersytecie Warszawskim o miejsce na psychologii walczy 26, a na Uniwersytecie Jagiellońskim – 14 absolwentów szkół średnich.

Co roku polskie uczelnie największy problem mają z naukami ścisłymi. Młodzi Polacy niechętnie wybierają astronomię, chemię, fizykę, matematykę czy informatykę. Z tego powodu uczelnie wyższe pokładają tu ogromne nadzieje nie tylko w kampanii promocyjnej

Вступна кампанія у польських ВИШах цього року напрочуд активна. Навчальні заклади буквально борються за студентів: відкривають нові напрямки, заохочують стипендіями, іноді навіть послаблюють вимоги до вступників і ... запрошують на навчання іноземців.

Вроцлавська політехніка, наприклад, запропонувала на 2009-2010 навчальний рік аж 11 нових спеціальностей – пов'язаних із хімічною технологією, нафтовим паливом та вугіллям, полімерами та ін. Уже з жовтня цього року Вроцлавський університет розпочне навчання студентів за такими доволі ексклюзивними спеціальностями як «Індологія» та «Національна безпека».

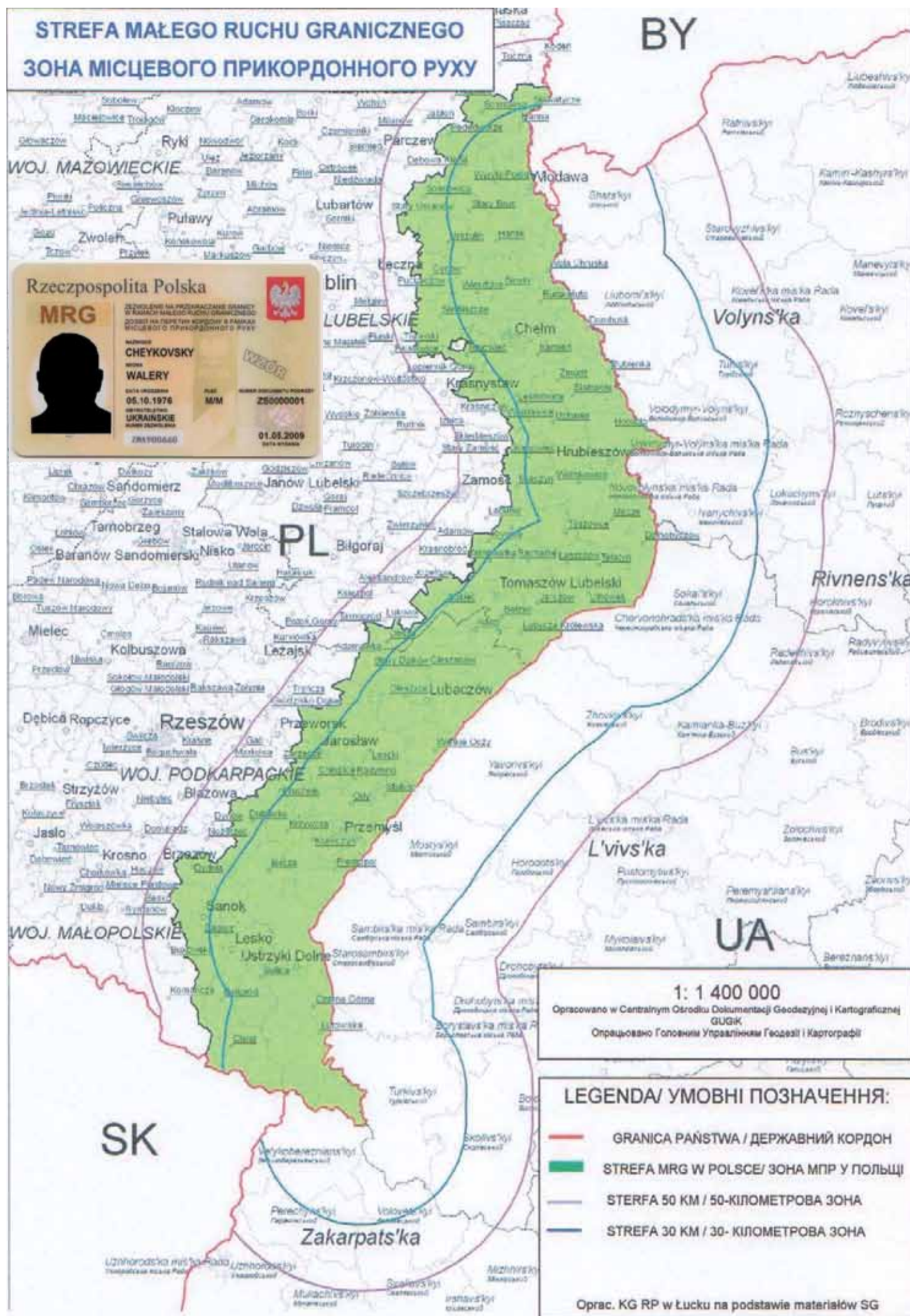
Найпопулярнішими серед польських (як, зрештою, й українських) абітурієнтів уже кілька років поспіль є «Міжнародні відносини», «Право», «Економіка», «Журналістика». А під час цієї вступної кампанії на перші позиції несподівано

вийшла і «Психологія». Минулого року на одне місце з цієї спеціальності у Вроцлавському університеті претендували 10 осіб, а вже цього року – аж 43. Чималий конкурс і в інших навчальних закладах Польщі – у Варшавському університеті за одне місце спеціальності «Психологія» борються 26, у Ягелонському університеті – 14 абітурієнтів.

Найбільше проблем із року в рік польські вищі навчальні заклади мають зі спеціальностями, де потрібні знання точних наук. Неохоче молоді поляки обирають астрономію, хімію, фізику чи ма-

Mały Ruch Graniczny

Місцевий прикордонний рух

1 липня 2009 року набула чинності угода про Місцевий Прикордонний Рух між Польщею та Україною. Місцевий Прикордонний Рух є спрощеною формою перетину кордону для громадян обох держав, які проживають у прикордонній зоні. В рамках Місцевого Прикордонного Руху мешканці прикордонної зони можуть регулярно перетинати спільний кордон з метою перебування у прикордонній зоні Польщі або України. Такі поїздки можуть відбуватися у громадських, культурних або родинних справах, а також в обґрунтованих господарчих випадках (які не матимуть заробіткового характеру).

Прикордонну зону становить територія одиниць адміністративного поділу Польщі та України на відстані до 30 - ти кілометрів від спільного кордону обох держав. Перелік адміністративних одиниць, які входять до прикордонної зони, знаходиться у відповідних органах (наприклад, польські дипломатичні представництва).

Положення Місцевого Прикордонного Руху стосуються мешканців прикордонної зони, які можуть документально підтвердити місце постійного проживання у прикордонній зоні протягом періоду не менше, ніж 3 роки, а також їх подружжя і діти.

Підставою для перетину кордону у рамках Місцевого Прикордонного Руху (МПР) є наявність документа, який називається „Дозволом”. Дозвіл надає право його власникові перебувати у прикордонній зоні Польщі або України щоразу до 60 - ти днів від дня перетину кордону, але сумарно не довше, ніж 90 днів упродовж кожних 6 місяців від дня першого перетину кордону.

Після перетину кордону у рамках МПР можна перебувати виключно у прикордонній зоні іншої держави. Виїзд поза межі прикордонної зони є порушенням правил Місцевого Прикордонного Руху. За кожне порушення застосовуються санкції, передбачені внутрішніми положеннями обох держав (зокрема, анулювання дозволу, штраф, депортація).

Для осіб, які планують виїзд до місцевостей за межі прикордонної зони, обов'язковою є віза.

Анкети для отримання дозволу на перетин кордону в рамках МПР для мешканців прикордонної зони на території України приймають Консульства Республіки Польща у Львові та Луцьку, Консул Республіки Польща у Львові та Консул Республіки Польща в Луцьку. З метою отримання дозволу на перетин кордону в рамках Місцевого Прикордонного Руху необхідно подати в Генеральне Консульство Республіки Польща у Луцьку заповнену анкету заявника. Анкети приймаються у консульстві (спеціально визначені вікна № 4 і 5) тричі на тиждень: у понеділок, вівторок і середу, з 9.00 до 14.00 години. До анкети МПР, яка подається у Консульство, необхідно додати:

- 1) 2 актуальних фото розміром 35 x 45 мм;
- 2) закордонний паспорт;
- 3) внутрішній громадянський паспорт;
- 4) довідку про місце приписки, видану Управлінням у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб УМВС України у Волинській області;

Плата за прийняття і розгляд документів про видачу дозволу становить 20 євр. Звільненими від оплати є інваліди, пенсіонери та діти до 18-ти років.

Перший дозвіл видається на період до 2 років, але не довше, ніж термін дії закордонного паспорта.

Мешканці прикордонної зони, що подорожують в рамках Місцевого Прикордонного Руху, можуть перетинати польсько-український кордон в пунктах перетину кордону, призначених для міжнародного прикордонного руху та в пунктах, призначених для Місцевого Прикордонного Руху. Прикордонні служби Польщі та України контролюють осіб, що перетинають кордон в рамках Місцевого Прикордонного Руху відповідно до своїх внутрішніх правил, без штампування дозволів та проїзних документів під час в'їзду та виїзду.

Особи, що перетинають польсько-український кордон в рамках Місцевого Прикордонного Руху повинні мати страховий медичний поліс, що покриває витрати на медичні послуги у невідкладних випадках і санітарне транспортування до країни проживання. Цей документ (страховий поліс, сертифікат) повинен бути дійсним протягом усього періоду перебування за кордоном, але не коротшим, ніж 14 днів. Мінімальна страхова сума полісу становить 20 000 євр.

Детальнішу інформацію про Місцевий Прикордонний Рух можна отримати у Генеральному Консульстві РП в Луцьку а також на сторінці Консульства в Інтернеті за адресою: www.luckkg.polemb.net

В дню 1 липця 2009 року вешла в жыте умова о Маълм Руху Гранічнм помідду Польша а Украіна. Маъл Рух Гранічнм ма улавліт прехрацаане граніцы дла обывателі obu паіств, замешкальч в стrefe прыгранічнeй. В ramach Małego Ruchu Granicznego mieszkańcy strefy przygranicznej mogą regularnie przekraczać wspólną granicę, w celu przebywania w strefie przygranicznej drugiego państwa. Chodzi tu o wyjazdy ze względów społecznych, kulturalnych lub rodzinnych oraz uzasadnionych powodów ekonomicznych (nie będących działalnością zarobkową).

Стrefę przygraniczną wyznacza obszar jednostek podziału administracyjnego Polski i Ukrainy, leżących – co do zasady - w odległości do 30 kilometrów od wspólnej gra-

nicy obu państw. Wykaz jednostek administracyjnych, które wchodzą w obręb strefy przygranicznej jest dostępny za pośrednictwem odpowiednich urzędów (min. polskich placówek dyplomatycznych).

Z Małego Ruchu granicznego mogą korzystać osoby posiadające udokumentowane miejsce stałego zamieszkania w strefie przygranicznej przez okres nie krótszy niż 3 lata oraz ich współmałżonkowie i dzieci.

Podstawą przekraczania granicy w ramach Małego Ruchu Granicznego jest posiadanie dokumentu zwanego „zezwoleniem”. Zezwolenie MRG uprawnia do przebywania w strefie przygranicznej drugiego państwa do 60 dni każdorazowo od dnia przekroczenia granicy, ale nie dłużej niż łącznie 90 dni w okresie każdych 6 miesięcy od dnia pierw-

szego przekroczenia granicy.

Przekraczając granice w ramach MRG można przebywać łącznie w strefie przygranicznej drugiego państwa. Każdy wyjazd poza strefę przygraniczną jest naruszeniem zasad Małego Ruchu Granicznego, które podlega sankcjom przewidzianym w przepisach wewnętrznych obu państw (min. unieważnienie zezwolenia, grzywna, wydalenie).

Osoby planujące wyjazd do miejscowości leżących poza strefą przygraniczną obowiązują zasady ogólne, to jest wymóg posiadania wizey.

Wnioski o wydanie zezwolenia MRG dla mieszkańców strefy przygranicznej na terytorium Ukrainy przyjmują Konsulaty Rzeczypospolitej Polskiej w Lwowie i w Lu-

cku. W celu uzyskania dokumentu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach Małego Ruchu Granicznego należy złożyć w Konsulacie Generalnym RP w Łucku wypełniony formularz wniosku. Wnioski są przyjmowane w specjalnie wydzielonych okienkach nr 4 i 5, przez trzy dni w tygodniu - tj. w poniedziałki, wtorki i środy, w godz. 9.00 - 14.00. Do aplikacji MRG składanej w Konsulacie należy dołączyć:

- 1) 2 aktualne fotografie 35x 45 mm
- 2) paszport zagraniczny
- 3) paszport wewnętrzny
- 4) zaświadczenie o miejscu zameldowania wydane przez wydział spraw obywatelskich, imigracji i rejestracji osób fizycznych YMBC Ukrainy w województwie wołyńskim.

Oplata za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie zezwolenia wynosi 20 Euro. Zwolnione z opłaty są osoby niepełnosprawne, emeryci i renciści oraz dzieci w wieku do lat 18. Pierwsze zezwolenie jest wydawane na okres do 2 lat, lecz nie dłuższy niż okres ważności paszportu.

Mieszkańcy strefy przygranicznej podróżujący w ramach Małego Ruchu Granicznego mogą przekraczać granicę polsko-ukraińską przez wszystkie przejścia graniczne. Organy ochrony granic Polski i Ukrainy kontrolują osoby przekraczające granicę w ramach Małego Ruchu Granicznego zgodnie ze swoimi przepisami wewnętrznymi ale bez stemplowania zezwoleń oraz paszportów przy wjeździe i wyjeździe.

Osoby przekraczające granicę polsko-ukraińską w ramach Małego Ruchu Granicznego muszą posiadać dokument ubezpieczenia zdrowotnego, pokrywającego koszty opieki medycznej w stanach nagłych i transportu sanitarnego do państwa zamieszkania. Dokument taki (polisa ubezpieczeniowa, certyfikat) musi być ważny przez cały okres pobytu za granicą, jednak nie krócej niż 14 dni. Minimalna suma gwarancji ubezpieczenia wynosi 20000 Euro.

Szczegółowe informacje na temat Małego Ruchu Granicznego można uzyskać w Konsulacie RP w Łucku oraz na stronie www.KonsulatuPodAdresem:www.luckkg.polemb.net

Patriarcha literatury ukraińskiej w Polsce

Патріарх української літератури у Польщі

Jednym z najwidoczniejszych osiągnięć w ciągu ostatnich dziesięcioleci w poezji ukraińskiej w Polsce stała się twórczość Ostapa Łapskiego. Wraz z Eugeniuszem Samochwalenką i Jakubem Hudemczukiem na końcu lat pięćdziesiątych minionego wieku ujawnił się on jako nowe i światliste zjawisko na tle literatury wtedy istniejącej.

Swoim oryginalnym i mocnym słowem Łapski zaprzeczył myśl o tym, że dla ukraińskich pisarzy w Polsce właściwe są twórcza bezradność, łądowanie poglądów i w pewnym stopniu hermeneutyzm. Nic dziwnego, że jego twórczość charakteryzowali i nadal charakteryzują jako posmodernistyczną, a samego pisarza nazywają patriarchą literatury ukraińskiej w Polsce.

Ostap Łapski mieszka i pracuje w Warszawie, jest znany jako poeta, tłumacz i krytyk literacki. Urodził się 7 lipca 1926 roku w rodzinie chłopskiej w Huckach koło Kobyrynia na ziemi brzeskiej (ukraińskie Polesie). Jednak nigdy się nie uważał za Białorusina czy Polaka, jedynie czuł się Ukraińcem. Jest absolwentem Uniwersytetu Warszawskiego. Pracował jako wykładowca na katedrze filologii ukraińskiej i jako redaktor radia polskiego. Pisze po polsku i po ukraińsku. Jest autorem podręczników z języka ukraińskiego. Oprócz tworzenia dzieł oryginalnych, pisarz tłumaczy dla środowiska ukraińskiego wiele polskich utworów klasycznych. Literacki debiut Łapskiego przypada na drugą połowę lat 50-tych, tj. czas powstania warszawskiego wydania ukraińskojęzycznego Nasze Słowo, inicjatorem, pierwszym redaktorem naczelnym i autorem Strony Literackiej którego on się stał.

Praca kreatywna poety została zrealizowana w postaci czterech rękopisów Szędem (Ja jszow), Moja tożsamość (Moje samowyznaczenia), O szczytkach (Pro czerepia) i Po czerni biela. Z powodu braku funduszy na razie udało się wydać tylko trzy zbiory pisarza: 2000 – Mój fanie (Mij poczytacz), 2003 – Siebie: poszukuję?! (Sebe: rozszukuju?!), 2003 – Obok prawdy (Obakch istyny). Teraz została przygotowana do druku książeczka O szczytkach (Pro czerepia).

Treść i problematyka pierwszych utworów Ostapa Łapskiego przede wszystkim zostały określone tymi warunkami, w których się kształtowało życie ludności ukraińskiej w Polsce. Centralne miejsce w tym należy tęsknocie po ojcowskim progu i ojczyźnie ziem brzeskiej, miłości ku Ukrainie, jej kulturze i przyrodzie.

Głęboka nostalgia po dzieciństwie, kiedy mały Ostap pasł krowy w wiejskich okolicach i bardzo często trafiał pod wiosenne ulewy i błyskawice, została przekazana w akwarelnych i lirycznych Sonetach Poleskich (Polis'kich Sonetach). Właśnie tutaj on najczęściej wspomina te „zagubione pod strychem dni” („zahublene pid strichoju dni”), „spalone odszumiałe lata” („spopelili widzumili lita”) i „klekot lat” („rokiw klekit”).

Dość często w poezjach Łapskiego sposterzegamy tęsknotę nie tylko po małej ojczyźnie, lecz też po rodzinie. Pisarz zrywa „żdźbła pamięci” („trawynky pamiaty”) po babci Ulanie, wspomina „wyprostowane słowa dziadka” („rozhorbleni didiws'ki słowa”). Jednak w każdym następnym wierszu poeta jakoby oddala się od dzieciństwa i uświadamia sobie, jaka przepaść leży pomiędzy nowoczesnym warszawskim życiem i przeszłym, poleskim.

W romantycznych obrazach, malowniczych i metaforycznych krajobrazach Łapski uwidacznia się jako romantyk. Jemu, który nie tak dawno i nagle wszedł do literatury, „mile jest z żywiołem walczyc” („lubo zi stychijiju boroty”) („Romantyczne”). To znaczy walczyc z żywiołem sztuki.

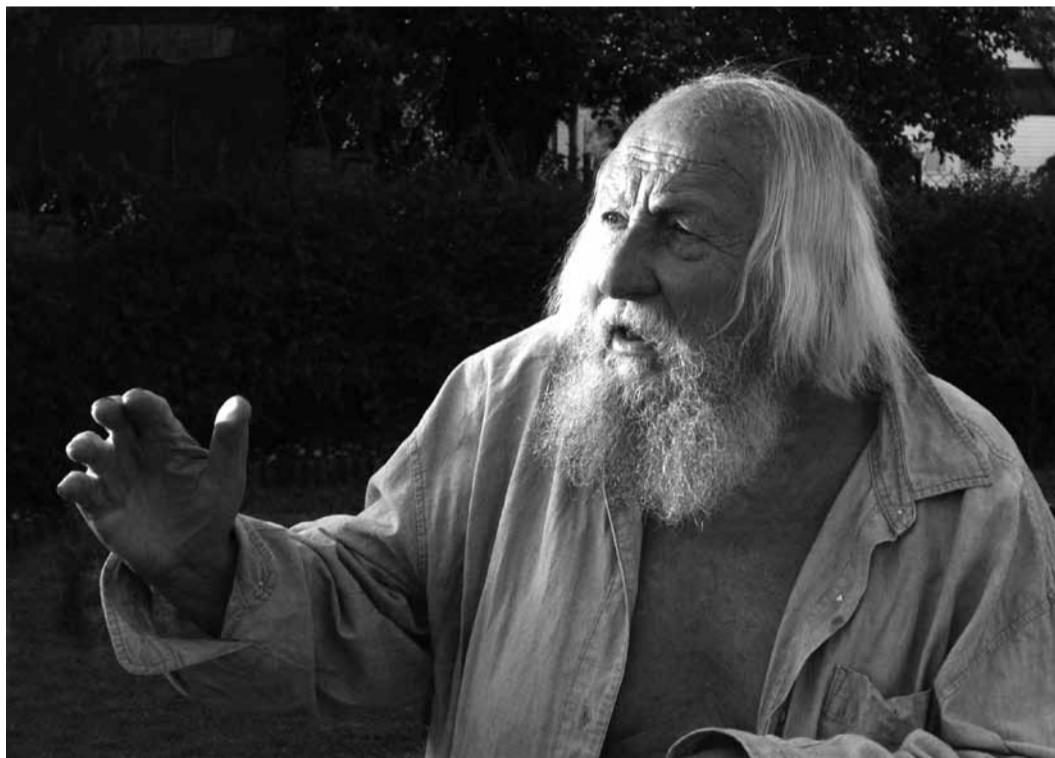
Oczywiście, że poeta nie może obejść się bez nauczycieli i chyba najważniejszym dla siebie uważa Szewczenkę. Mistrzowi, któremu zawdzięcza wzbogacenie swego talentu, on poświęca wiersze „Na Tarasa” („Na Tarasa”), „Kobziarow” („Kobzarewi”), „Idę” („Idu”), „Ukłon” („Poklin”).

Pierwsze utwory Łapskiego odpowiadają klasycyzmowi systemowi komponowania utworów poetyckich o wyraźnym rymowaniu, zwrotkach o czterech rymach, sonetach. Z biegiem czasu pojawiają się pró-

by wprowadzić do pisma wolne rytmiczne znaki. W pamiętnikach poeta mówi, że wyznacznikiem jego stylu poetyckiego stali się poeci, których on tłumaczył – Juliusz Słowacki, Cyprian Norwid, Julian Tuwim, Antoni Słomiński, Władysław Broniewski, Leopold Staff, Jarosław Iwaszkiewicz, Jerzy Herasymowicz, Tadeusz Różewicz, Mieczysław Buczkówna, Tadeusz Kubiak, Marian Żalucki, Anna Kamińska.

Poezja Łapskiego zadaje setki pytań i jednocześnie udziela na nie odpowiedzi – żeby je znaleźć, czytelnicy powinni coraz bardziej zagłębiać się w wewnętrzną strukturę wiersza, próbować odczytać rzeczy, ukryte pomiędzy zwrotów i wyrazów. W tym celu należy zrozumieć siłę, metafizykę języka poety.

Widocznie, że zagrożenie dla siebie zobaczyli w poezji Łapskiego nomenklaturcyści. Możemy tylko się domyślać, jak można było interpretować fragmenty utworów filozoficznych pisarza: „mysz za kurtyną kota w szantaż bierze” („mysza za szyrmoju kota w szantaż bere”), „diabeł jest potrzebny, żeby mu w oczy spojrzeć” („dyjawoł potrinyj, shchob jomu u wici hlanuty”), „ograniczenie o granicę dialogu przestraszyło się” („obmezenist' pro mezu dialogu zlakalasia”), „czystości wyobrażeń nie wyszurujesz najbardziej mocnym myśleniem” („czystoty ujawlen' ne zmyesz najujidijwiszym myłom”), „nieporód czy niedobór narodowi wszystko jedno” („newrod czy nedorid narodowi odnakowo”), „rozbijaj naród w imię jedności” („rozbywaj narod w imia jednosti”), „Kat / mi w nozdrze / gwóźdźnia wsadził / Dotknąłem jego / idei – kat się wzdrygnął” („Kat / meni w nizdriu / ćwiacha win zahnaw / Ja dotorknuw' joho / ideji – kat zdryhmuwsia”). Czy poeta, który na tyle otwarcie pozwala sobie krytykować porządek społeczny, może oczekiwać na miłosierdzie od władz? I „zasadka na prawdę” („zasidka na prawdu”) rzeczywiście istniała, dowodem czego w 1982 roku stało się zwolnienie Ostapa Łapskiego z polskiego radia, jak uważa sam pisarz, za przynależność do „Solidarności”.

Ostap ŁAPSKI. Zdjęcia Włodzimierza PAŃKIWA
Ostap ЛАПСЬКИЙ. Фото Володимира ПАНЬКІВА

Niestety, zło nie przychodzi samo. Żona i córka Łapskiego poważnie zachorowały. Pisarz wpada w głęboką depresję i nawet na dłuższy czas trafia do szpitala. Do 1991 roku o nim nic nie było słyszeć. Dopiero w 1993 roku on napisał poemat „Wiatrak” („Witriak”).

Wraz z uzyskaniem przez Ukrainę niepodległości następuje też duchowe wyzwolenie poety. On znowu skutecznie działa. Prawdziwe uznanie Łapskiemu w Ukrainie przyniosło przyznanie mu w 2006 roku najwyższej nagrody w dziedzinie literatury i kultury – Narodowej Nagrody imienia Tarasa Szewczenki.

Za każdym razem, przenikając w głębię poezji Łapskiego, zawsze odnajdujemy coś nowego. Z niej promieniuje moc – zarówno narodowa, jak też mentalna i religijna. Lecz mimo wszystko dziedzictwo literackie Ostapa Łapskiego pozostaje nadal mało zbadanym i niedostatecznie znanym dla szerszego koła Ukraińców.

Wiktor JARUCZYK

Одним із найяскравіших надбань останніх десятиліть в українській поезії Польщі стала творчість Остапа Лапського. Разом із Євгеном Самохваленком та Яковом Гудемчуком наприкінці 50-х років минулого століття він заявив про себе як нове і світле явище на фоні літератури, котра тоді існувала.

Своїм оригінальним і потужним словом Лапський заперечив думки, що українським письменником у Польщі виставив творча безпорадність, приземленість думок і певний герметизм. Не дивно, що його творчість називали і продовжують називати постмодерністичною, а самого письменника – патріархом української літератури у Польщі.

Остap Лапський живе та працює у Варшаві і відомий як поет, перекладач та літературознавець. Народився 7 липня 1926 року в селянській сім'ї у Гуцьках біля Кобриня на Берестейщині (українське Полісся). Хоча ніколи не вважав себе ані білорусом, ані поляком – лише українцем. Випускник Варшавського університету, працював викладачем на кафедрі української філології та редактором польського радіо. Пише польською та українською мовами, автор підручників з української мови. Окрім оригінальних творів, письменник є вмілим перекладачем і своєю перекладацькою роботою наблизив для українців багатьох польських класиків. Літературний дебют Лапського припадає на другу половину 50-х років, у час народження україномовного варшавського видання „Наше слово”, де він став ініціатором і першим редактором „Літературної сторінки”, виступивши як автор.

пляр під весняні зливи із блискавицями, відбилася в акварельних та ліричних „Поліських сонетах”. Тут він найчастіше згадує оті „загублені під стріхою дні”, „спопелілі відшумілі літа” і „років клеkit”.

Доволі часто у поезіях Лапського помітна туга не лише за малою батьківщиною, а й за рідними. Письменник зриває „травинки пам'яті” за бабусею Ульяною, згадує „розгорблені дідівські слова”. Проте, з кожною поезією поет наче віддаляється від дитинства і розуміє, яка прірва лежить між сучасним, варшавським життям і минулим, поліським.

Крізь романтичні образи, мальовничі і метафоричні пейзажі яскраво проступає Лапський-романтик. Йому, який так несподівано ввійшов у літературу „любо зі стихією боротись” („Романтичне”), боротися зі стихією-мистецтвом.

Звичайно, поет не міг обійтися без вчителів і чи не найголовнішим вважав Шевченка. Кумиром, котрому завдячує збагаченням свого таланту, присвячує поезії „На Тараса”, „Кобзареві”, „Іду”, „Поклін”.

Свої ранні твори Лапський пише класичною системою віршування, зокрема римованими чотиривіршми, сонетами. З часом пробує свої сили у писанні вільним ритмічним віршем. У сонетах письменник говорить, що на його манеру віршування мали вплив поети, яких він перекладав, – Юліш Словацький, Ципріан Норвід, Юліан Туwim, Антоні Сломінський, Владислав Броневський, Леопольд Стафф, Ярослав Івашкевич, Єжи Герасимович, Тадеуш Ружевич, Мечислав Бучкувна, Тадеуш Куб'як, Мар'ян Залуцький, Анна Каменська.

Поезія Лапського ставить сотні запитань, одночасно даючи відповіді на них, а, щоб віднайти їх, читачеві усе частіше треба заглиблюватися у внутрішню структуру вірша, намагатися прочитувати те, що заховане у міжрядді стрוף і фраз. Для цього потрібно розуміти енергетику, метафізику мови поета.

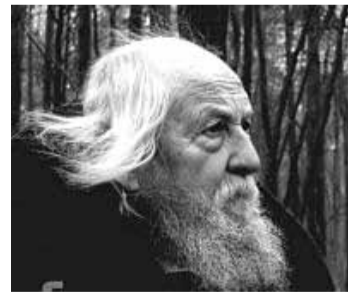
Очевидно, у поезії Лапського зуміли побачити шкоду для себе нomenklaturники. Можемо тільки здогадуватися як можна було трактувати фрагменти філософських поезій письменника: „миша за ширмою kota в шантаж бере”, „Диявол потрібний, щоб йому у вічі глянути”, „обмеженість про межу діалогу злякалася”, „чистоти увялень не змієш найуїдливішим милом”, „newrod чи nedorid narodowi odnakowo”, „rozbywaj narod w imia jednosti”, „Kat / mi w nozdrze / gwóźdźnia wsadził / Dotknąłem jego / idei – kat się wzdrygnął”. Невже поет, котрий настільки відкрито дозволяє собі критикувати суспільний лад, може чекати милості від влади? І „zasidka na prawdu” таки була, свідченням цього стало звільнення Остапа Лапського у 1982 році з польського радіо, ще й, як вважає сам письменник, за приналежність до „Solidarności”.

На жаль, біда не ходить поодиноці. У Лапського важко захворіли дружина та донька. Письменник впадає у глибоку депресію і навіть надовго потрапляє до шпиталю. Аж до 1991 року про нього нічого не було чути. Лише у 1993 році він написав ліричну поему „Вітряк”.

Разом із незалежністю України приходить душевне оновлення поета. Він знову плідно працює. Справжнім визнанням Лапського в Україні стало присудження йому у 2006 році найвищої нагороди у галузі літератури та культури – Національної премії імені Т.Шевченка.

Щоразу заглиблюючись у поезію письменника, завжди знаходимо щось нове. У ній проступає і національна, і ментальна, і релігійна енергетика. Незважаючи на це, літературна спадщина Остапа Лапського досі є малодослідженою і малознаною широкому колу українців.

Віктор ЯРУЧИК

Гłówna nagroda dla filmu polskiego Польському фільму – найвища нагорода

Польський фільм „Штучки” здобув головну нагороду XVII Міжнародного Фестивалу Дитячого Фільмового „Арте́к” odbywającego się na początku lipca 2009 r. na Krymie. Dzieło Andrzeja Jakimowskiego zostało docenione też przez jury składające się z dorosłych i dzieci.

Nagroda została wręczona ze względu na wartości humanistycz-

ne oraz reżyserię. Film doceniły też dzieci, które uznały go za najsmaczniejszy z 25 filmów, prezentowanych na festiwalu przez 15 krajów. Głosowało około 3,5 tysiąca młodych ludzi, głównie Ukraińców i Rosjan.

„Штучки” to polski film fabularny w reżyserii Andrzeja Jakimowskiego z 2007 roku. Główny bohater filmu 6 letni Stefek rzuca

wyzwanie opatrności. Chłopiec wierzy, że sprowokowany przez niego ciąg drobnych zdarzeń pozwoli mu zbliżyć się do ojca, który porzucił matkę dla innej kobiety. Jest to opowieść o tym, jak można oszukać lub przekucić los, a czasem nawet zagrać wabank.

MW

Польський фільм „Штучки” здобув найвищу нагороду XVII Міжнародного дитячого кінофестивалю „Арте́к”, який відбувся на початку липня 2009 р. в Криму. Творіння Андржея Якимовського було оцінене журі, у складі якого були дорослі та діти.

Нагорода була вручена за життєствердуючі гуманістичні цінності, а також за режисуру.

Фільм оцінили також діти, які визнали його наймудрішим з 25 фільмів, що були представлені на фестивалі 15 країнами. Голосували близько 3,5 тисяч молодих людей, головним чином, українці та росіяни.

„Штучки” – це польський художній фільм режисера Андржея Якимовського, знятий у 2007 р. Головний герой фільму – шести-

літній Стефек кидає виклик долі. Хлопець вірить, що спровокована ним низка дрібних випадків дозволить йому зблизитися з батьком, який покинув матір заради іншої жінки. „Штучки” – це розповідь про те, як можна обманути або підкупити долю, а деколи навіть зіграти «ва-банк».

MW

PRACA: Łuck. Wołyń. Ukraina. Polska. РОБОТА: Луцьк. Волинь. Україна. Польша

Вакансії Луцького міського центру зайнятості

Посада	З/П	Вимоги
Агент торговельний	800	Приймати заявки на замовлення, пошук клієнтів
Агроном	700	Місце роботи в м. Локачі
Адміністратор	1200	адміністратор комплексу
бармен	625-1100	приємний зовнішній вигляд
бетоняр	950	Досвід роботи з мистецьким бетоном
бруківник	2000	досвід роботи
вантажник	1100	борошномельне виробництво (макарони)
Вишивальник	700	вишивальниця машинної вишивки, заробітна плата від виробітку
водій автомобіля	2000	обов'язково категорії Е,С, вантажні перевезення в межах України
водій автомобіля	692	проходження спецнавчання на право роботи на ПА, не направляти без шкідливих звичок, категорії В,С,Е, стаж роботи водієм
водій автотранспортних засобів	750	стаж роботи водієм самосвала
водій навантажувача	1400	водій дизельного навантажувача
водій тролейбуса	1520	бажання працювати
водій-випробувач	1000	водій-випробувач тролейбусів, відповідальність, + оплата за класність
водолаз	1341	Бажання працювати
геодезист	1500	Відрядна оплата праці
геодезист	800	бажано досвід роботи
гіпсувальник	700	вміння працювати з гіпсом, виливання гіпсових форм
головний бухгалтер	700	бажання працювати, знати всю звітність, не повний робочий день, 0,5 ставки
головний механік	1800	СНМ бажання працювати
готувач фаршу	800	бажання працювати, досвід роботи в ковбасному цеху
двірник	625	Без шкідливих звичок. Бажання працювати
директор (начальник, інший керівник) підприємства	800	Керівник охоронного підприємства. Необхідний досвід роботи в службі безпеки приватних структур. Служба в збройних силах
директор комерційний	1233	комунікабельність, конкурс на посаду
диспетчер-інформатор	900	досвід роботи продавця орг. техніки
Друкар офсетного плоского друкування	1400	друкар плоского друкування польської мови, вміння друкувати на 5-фарбовій друкарській машині Heidelberg
економіст	1500	досвід роботи на посаді економіста від 5 років, з/плата до 2000 грн.
Електрогазоварник	1000	Бажання працювати, досвід роботи
Електроварник ручного зварювання	2000	Бажання працювати, досвід роботи
електромеханік	800	Бажання працювати, досвід роботи
електромонтер з обслуговування електростанцій	1100	виконання ремонтних робіт
завідувач ательє	1500	завідувач ательє, досвід на виробництві, та на керівній посаді, комунікабельність
завідувач кафедри	1000	наявність вченого ступеня відповідного спрямування
завідувач лабораторії	1000	проведення аналізу сировини та виготовленої продукції (виробництво комбікорму)
закрійник	1500	можна без стажу роботи
заступник начальника відділу	2500	заступник начальника департаменту заготовок, д/р на керівних посадах, вивчення ринку товарів усіх груп
Інженер з використання водних ресурсів	943	провідний інженер на час відпустки по догляду за дитиною
інженер-електронік	700	електронік для автомобілів, заповнюється анкета, проводиться співбесіда
інженер-землепорядник	1800	бажання працювати, досвід роботи, знання ПК
інженер-технолог	1000	хімічні технології
інспектор-лікар	625	медичний працівник для проведення медоглядів водіїв, наявність дозволу на проведення медоглядів водіїв

Посада	З/П	Вимоги
Інструктор спортивний	1000	інструктор з плавання, за графіком роботи басейну
каменотес	1500	спеціаліст по виготовленню пам'ятників з граніту та мармурової крихти
касір (на підприємстві, в установі, організації). Торгового залу.	800	касір ресторану, режим роботи: 2 дні робочі/2 дні вихідні з 9.30 до 23.00 год. Торгового залу. Бажання працювати
командир відділення	1200	якщо є служба в Збройних Силах, то освіта може бути середня, військзовобов'язані, (проводиться співбесіда, на КПП повідомляти, що в відділ кадрів), добре розвинуті фізично та зріст не менше 170см., придатні за станом здоров'я до служби,
комірник	800	матеріально-відповідальна робота, вантажити продовольчі товари (мука, цукор)
Кондуктор громадського транспорту	1700	бажання працювати
кухар	1000	охайність, з/п +%
листоноша	1009	3й клас, матеріально відповідальна особа, доставка пошти та товарів народного споживання, відділення №1.
листоноша	809	3й клас, матеріально відповідальна особа, доставка пошти та товарів народного споживання, відділення №1.
лікар ветеринарної медицини	1000	завідувач ветеринарного складу, продаж препаратів з бази, знати найменування медикаментів
лікар загальної практики-сімейний лікар	1150	загальна практика, сімейний лікар
лікар-отоларинголог	1237	наявність сертифікату
лікар-педіатр	1155	направляти тільки в рахунок КВОТИ-випускник вузу, кадри з 9 до 16 год.
лікар-рентгенолог	1328	наявність сертифікату
масажист	1000	бажання навчатись, за графіком роботи салону краси
машиніст екскаватора	1800	бажання працювати, машиніст екскаватора "Атлас-1304"
машиніст екструдера	1500	знання електронного обладнання, досвід роботи бажано саме з електронікою
Менеджер в оптовій торгівлі	800	пошук клієнтів, досвід роботи в проведенні рекламних акцій
менеджер із збуту	1000	продаж спецодеж, медичного та промислового, обладнання, комунікабельність та культура поведінки. Та менеджер із збуту
Менеджер із зовнішньо-економічної діяльності	1000	робота з митною службою
механік	900	лагодити доріжки для боулінгу
монтажник	800	досвід монтажника метало-пластикових вікон, без шкідливих звичок, попередньо телефонувати
муляр	950	допуск до висотних робіт
муляр	2000	муляри що вміють робити фасади, можливе стажування
начальник (завідувач) підрозділу	1385	якщо є служба в Збройних Силах, то освіта може бути середня, військзовобов'язані, (проводиться співбесіда, на КПП повідомляти, що в відділ кадрів), добре розвинуті фізично та зріст не менше 170см., придатні за станом здоров'я до служби,
Начальник відділення	1130	бажання працювати, начальник відділення поштового зв'язку на підміну (м. Луцьк, луцький р-н), знання КА, можливе стажування, + премія.
начальник відділу	800	керівник відділу продажу та постачання автозапчастинами, вміння оформлювати бухгалтерські документи (знання 1-С бухгалтерії)
начальник відділу	2100	начальник фінансово-аналітичного відділу, управління фінансами, облік, контроль, аналіз господарської діяльності
начальник пункту	1350	Начальник медичного пункту

Посада	З/П	Вимоги
начальник обчислювального (інформаційно-обчислювального) центру	730	знання мов програмування Fortron, Win Foxfro, здатність до переїзду, водійське посвідчення категорії "В"
Начальник охорони	2500	начальник охорони об'єкту, людина з вищою освітою, обов'язково зі стажем роботи в охоронній структурі в якості керівника, несудимий, маючи добрий стан здоров'я, без шкідливих звичок
Начальник служби	1740	начальник медичного пункту, (проводиться співбесіда, на КПП повідомляти, що в відділ кадрів), присвоюється звання, відсутність судимості його та близьких родичів
оброблювач м'ясних туш	800	попередньо передзвонити, розділювач м'яса,
оператор заправних станцій	1000	вміння користуватись комп'ютером, наявність посвідчення оператора заправних станцій, при відсутності посвідчення оператора заправних станцій можливе навчання на місці
оператор лінії у виробництві харчової продукції (хлібо-пекарно-макаронне та кондитерське виробництво)	1500	виробництво макаронних виробів
офіціант	800	бажання працювати, тиждень працювати, тиждень дома, оклад + премія
охоронник	800	Охорона приватного сектору. Додатково обов'язки вихову собаки. Служба в збройних силах. Досвід роботи в охороні. Ріст від 176 см.
перукар	750	робота в салоні краси, використовується преміальна оплата, працювати через день згідно графіку салону
покрівельник рулонних покрівель та покрівель із штучних матеріалів	1000	допуск до висотних робіт
прибиральник службових приміщень	669	бажання працювати
прибиральник територій	625	прибиральник кладовищ, бажання працювати
провізор	1281	бажання працювати
програміст прикладний	992	провідний програміст, досконале знання комп'ютерної техніки, складання програм
продавець непродовольчих товарів	1500	досвід роботи з сантехнікою та електротехнікою, з КВПША.
продавець продовольчих товарів	650	режим роботи: тиждень через тиждень, 650 + премія, комунікабельність, відповідальність, обов'язково з санітарною книжкою
сестра медична	700	бажання працювати
слюсар з ремонту автомобілів	900	бажання працювати, без шкідливих звичок
слюсар-електрик з ремонту електроустаткування	1500	бажання працювати, досвід роботи
слюсар-електрик з ремонту електроустаткування	900	автоелектрик, бажання працювати, без шкідливих звичок
слюсар-інструментальник	1375	розряд 5-6
слюсар-сантехнік	1000	бажання працювати, монтажник систем водоочистки, (робота з поліетиленовими трубами - збирання, клеювання, монтаж), робота по Волинській області.
столяр	1000	виготовлення деталей меблів, бажання працювати, відрядна система оплати праці, обов'язково бажання вчитись та переїздити досвід роботи у більш досвідчених колегах
столяр	1200	виробництво труп, бажання працювати
Столяр-верстатник (будівельні роботи)	1000	Обов'язково досвід роботи-висока кваліфікація (РОБОТА НА ІНОЗЕМНОМУ ОБЛАДНАННІ), налагодка станків та послідовна переробка деревини.
художник-конструктор (дизайнер)	770	пошиття та дизайн гардин

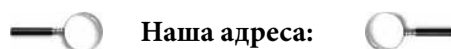
Крім того є багато інших вакансій, за додатковою інформацією звертатися за адресою: м. Луцьк, вул. Ярошука, 2 тел. 72-72-58, 4-92-68

Вакансії кадрової агенції «Гарант»

Приватний підприємець Баранов Ігор Іванович (Ліцензія Міністерства праці та соціальної політики АВ № 298066 від 12.02.2007р). Пропонує роботу в Київській області та Республіці Польща.

Для своїх клієнтів надає візову підтримку для отримання робочої візи, медичне страхування на весь період перебування за кордоном, стартовий пакет та картку поповнення польського мобільно-

го оператора, забезпечення проживання в готелі (при потребі для іногородніх), бронювання проїзних квитків (при потребі, супровід працівниками польського агентства по працевлаштуванню українців в Польщі «Бут», яке є нашим партнером по той бік Бугу.

Наша адреса:

Волинська обл. м. КОВЕЛЬ, бульвар Л. Українки 12, оф. 220, 304 (готель «Лісова пісня») Тел./факс: 8(03352)7-10-36, моб: 8(068)191-05-25 e-mail: garant_kovel@itt.net.ua або agencia_kovel@itt.net.ua

Робота в Україні:

-охоронники (чол/жін) віком до 45 років, вахтовий метод роботи.

Робота в Польщі:

-швачки (жін) пошиття жіночих блуз (робота на конвеєрі);

-робітники на збирання урожаю ягід, фруктів, овочів. Працівники забезпечуються безкоштовно житлом, на сільсько-господарських роботах роботодавець гарантує безкоштовне харчування.

Нове життя „Срібних Царських Воріт” Konserwacja „Srebrnych Wrót Carskich”

22 czerwca 2009 roku w siedzibie Wołyńskiego Muzeum Krajoznawczego w Łucku, dokonano uroczystego otwarcia ekspozycji fotograficznej dokumentującej dzieło konserwacji Srebrnych Wrót Carskich w Soborze Sofijskim w Kijowie.

22 червня 2009 року в Луцьку, у Волинському краєзнавчому музеї (вул.Шопена, 20) урочисто відкрито фотодокументальну виставку реставрації Срібних Царських Воріт у Софії Київській.

Wystawę zorganizowało Stowarzyszenie Zorganizowano konserwatorów zabytków w Warszawie, przy wsparciu Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku oraz Fundacji Króla Daniela ze Lwowa i Dyrekcji Muzeum Wołyńskiego.

Ekspozycja - której prezentacja w Łucku potrwa do sierpnia - ukazuje proces konserwacji jednego z najbardziej znanych dzieł sztuki sakralnej z okresu tzw. „ukraińskiego baroku”. Konserwacja jubilerskiego arcydzieła znajdującego się w najważniejszej świątyni Ukrainy i całej Rusi została zrealizowana w sposób mistrzowski przez zespół polskich rzeźbiarzy, złotników i ikonografów związanych z osobą prof. Jerzego Nowosielskiego z Krakowa. Poświęcenia zrekonstruowanego dzieła dokonał latem 2008 roku Patriarcha Konstantynopola J.E. Bartłomiej I, w obecności prezydenta

Ukrainy Wiktora Juszczenki.

Wystawa - pod honorowym patronatem Konsula Generalnego RP w Łucku - wpisuje się w strategiczne partnerstwo Polski i Ukrainy. Pomyślana jest także jako promocja sztuki polskich konserwatorów zabytków, którzy współpracują ze służbami konserwatorskimi Ukrainy przy ratowaniu bezcennych dzieł sztuki na wschodzie.

W otwarciu ekspozycji udział wzięli członkowie środowiska muzealników z Łucka i Lwowa, przedstawiciele mediów, działacze polskich organizacji na Wołyniu, duchowni katolicy oraz reprezentujący polskich wykonawców - kurator projektu rekonstrukcji Srebrnych Wrót - Jan Pawlicki i reprezentujący Konsulat w Łucku - konsul Rafał Plewiński.

Otwarcie ekspozycji. Zdjęcie Tarasa Otkowycza
Widok z otwarcia ekspozycji. Foto Tarasa Otkowycza

Organizatorami wystawki wystąpił: Товариство реставраторів пам'яток історії у Варшаві при підтримці Генерального Консульства Республіки Польща у Луцьку, Fundacja Korolowi Daniłowi z Lwowa та Волинський краєзнавчий музей.

Виставка, яка буде експонуватись до серпня, демонструє процес відродження одного з найвідоміших творів сакрального мистецтва періоду, так званого „українського бароко”. Реставрацію шедевра ювелірного мистецтва, який знаходиться у найважливішій святині України і всієї Русі, було майстерно виконано колективом польських скульпторів, ювелірів та іконографів, послідовників мистецької традиції професора Єжи Новосельського з Кракова. Відновлену реліквію влітку 2008 року освятив Вселенський Патріарх Константино-

польський Його Святість Варфоломій I, у присутності президента України Віктора Ющенка.

Ekspozycja під почесним patronatem Generalnego Konsula RP u Luцьku відкрита в рамках стратегічного партнерства Польщі та України. Головний задум виставки - показ співпраці польських реставраторів з українською реставраційною службою, завдяки якій вони повертають до життя безцінні надбання мистецтва Східної Європи.

У відкритті експозиції взяли участь представники музеїв Луцька і Львова, журналісти і кореспонденти, діячі польських організацій Волині, католицьке духовенство, а також представник польських виконавців, керівник проекту реконструкції Срібних Воріт Ян Павліцкі та представник Консульства у Луцьку консул Рафал Плевінський.

Zespół redakcyjny Monitora Wołyńskiego składa Panu Konsulowi Generalnemu RP w Łucku Tomaszowi Janikowi najszersze gratulacje z okazji narodzin syna. Dziecku życzymy Łask Bożych, zdrowia i wytrwałości w poznawaniu świata, natomiast szczęśliwym rodzicom wiele radości i dumy z potomka.

Redakcyjny kolektiv „Волинського Монітора” складає Пану Генеральному Консулові РП у Луцьку Томашу Яніку найщиріші, найтепліші вітання з чудової нагоди - народження сина! Новонародженому бажаємо здоров'я, Божої милості, благодатної долі і наснаги до пізнання світу, а щасливим батькам - радості і гордості за свою дитину!

Ogłoszenia ?
Ogłoszenia ?

Zapraszamy!
Запрошуємо!

Ukraińscy absolwenci szkół średnich biorą kurs na Polskę? Українські абітурієнти беруть курс на Польщу?

(Zakończenie. Początek na str.4)

przeprowadzonej niedawno w telewizji lecz również w dofinansowaniu z budżetu państwa przeznaczonemu także dla studentów z zagranicy.

Tymczasem w najbliższym czasie Polskę prawdopodobnie czeka prawdziwy „zalew” studentów z Ukrainy. W lipcu Wrocław jako jeden z aktywniejszych polskich centrów akademickich planuje odwiedzić prawie pół tysiąca Ukraińców chętnych zdobywać wykształcenie na polskich uczelniach. W podróż do miasta przyszłego nauczania swoich dzieci wybierają się także rodzice aby zobaczyć miasto, uczelnię, spróbować studenckiej kuchni.

«Przyjechalismy całą rodziną - opowiada Stela Chodorowska z Obwodu Czerkaskiego. - Bardzo chcemy dać swoim córkom takie możliwości, których nie mieliśmy sami. Przed chwilą byliśmy na Politechnice Wrocławskiej i jesteśmy pod wrażeniem poziomu bazy dydaktycznej, którą posiada uczelnia, podejścia do procesu edukacyjnego, ale głównie perspektywy, które mają tutejsi studenci oraz absolwenci».

Córka pani Stelli wrocławskim uczniom dopiero się przygląda, ale jest pewna, że chce studiować w Polsce.

Podobne podróże Ukraińców do Polski są ostatnio bardzo popularne. Firmy, które za opłaty organizują wyjazdy na uczelnie do Warszawy, Lublina, Krakowa czy Wrocławia, rosą jak grzyby po deszczu.

Przyczyny jakie ich skłaniają do studiowania w Polsce, jak tłumaczą sami «oświatowi turyści», są oczywiście - do Polski Ukraińcy jadą przede wszystkim po europejski dyplom, edukację na wysokim poziomie, nowe możliwości i wyższy poziom życia w Europie. Do tego koszty studiów na Ukrainie już dawno doganiają europejskie, a tymczasem jakość kuleje.

Koordinatorzy projektu «Teraz Wrocław», który już trzeci rok z rzędu promuje wrocławskie uczelnie na terenach Europy Wschodniej, twierdzą, że zdobywaniem wykształcenia wyższego w Polsce najczęściej interesują się Ukraińcy. «Co roku ilość młodzieży z Ukrainy, która uczestniczy w projekcie, rośnie. Tym

bardziej, że najlepszym absolwentom szkół średnich nasze uczelnie wyższe dają szansę studiować za darmo» - mówi asystent projektu Mirosław Lebid.

Oprócz spełnienia wszystkich formalnych kryteriów, główne wymagania, jakie stawiają przed ukraińskimi absolwentami szkół średnich polskie uczelnie wyższe to znajomość języka polskiego i odpowiedni poziom wiedzy.

Coraz więcej chętnych do skorzystania z możliwości studiów w Polsce jest wśród młodych posiadaczy Karty Polaka.

«Rekrutacja jeszcze się nie zakończyła, dlatego póki co trudno powiedzieć, ile osób z Kartą Polaka przyjmujemy na naszą uczelnię w tym roku. Na pewno będzie ich znacznie więcej niż w zeszłym roku. - opowiada Krystyna Halińska z działu Rekrutacji Politechniki Wrocławskiej. Aplikują całe rodziny - na przykład, siostra i dwaj bracia. Dla takich absolwentów szkół średnich nie przeprowadzamy jakiejś specjalnej rekrutacji, procedury są takie same, jak i dla polskich studentów. Oprócz tego, opłata rekrutacyjna jest taka sama, jak i dla Polaków - 85 złotych lub 20 euro».

Procedura aplikowania dla posiadaczy Karty Polaka «na takich samych warunkach, jak i dla obywateli Polski» w polskich uczelniach wyższych istnieje dopiero drugi rok. Przypomnimy, że ustawa «O Kartcie Polaka» weszła w życie 28 marca 2008 roku, a pierwsze karty ich właściciele otrzymali pod koniec wiosny zeszłego roku i sporo absolwentów szkół średnich z Kartami Polaka po prostu nie zdążyło skorzystać ze swoich praw. Tegoroczny nabór będzie prawdziwym egzaminem na jej skuteczność.

Julia WAKUŁA, Wrocław

Od redakcji:

Redakcja planuje wyjaśnić jak odbywa się rekrutacja do polskich uczelni wyższych dla posiadaczy Karty Polaka i jakie trudności pojawiają się w związku z tym. Prosimy osoby, które dostały się na studia w zeszłym roku lub próbują w roku bieżącym, aby podzieliły się swoimi doświadczeniami.

tematykę, informatykę. Tож тут виші покладають великі надії не тільки на промоційну кампанію із рекламними роликami, проведену нещодавно на телебаченні та державну підтримку, але й на студентів 3-за кордону.

Тим часом схоже, що найближчим часом Польщу чекає справжній бум студентів із України. Так, упродовж липня до Wrocława, одного із активних польських академічних центрів, планують завітати майже півтисячі українців, охочих здобувати освіту у польських вишах. У мандрівку до міста майбутнього навчання своїх дітей приїжджають і батьки - побачити місто, побувати у навчальних закладах, скуштувати студентського харчу.

«Ми приїхали усією сім'єю, - розповідає Стелла Ходоровська із Черкащини. - Дуже хочеться дати своїм донькам те, на що в свій час ми не мали можливості. Щойно були у Wrocławській політехніці, приємно вразила матеріальна база навчального закладу, підходи до навчального процесу, а найголовніше - перспективи, які мають студенти та випускники».

Донька пані Стелли до wrocławських навчальних закладів тільки приглядається, проте в тому, що хоче навчатися у Польщі, дівчина впевнена. Подібні поїздки українців до сусідньої країни нині неабияк популярні. А організація, що за певну плату влаштовують ознайомчі тури до вищих навчальних закладів Варшави, Любліна, Кракова чи Wrocława, ростуть, наче гриби після дощу.

Причини, як пояснюють самі ж «освітні туристи», очевидні - до Польщі українці їдуть передусім за європейським дипломом, якісною освітою, можливостями та вищим рівнем життя у Європі. До того ж, ціни на навчання в Україні, мовляв, вже давно наздоганяють європейські, а от якість поки що кульгає.

У проекті «Teraz Wrocław», що третій рік поспіль промує wrocławські навчальні заклади на теренах Східної Європи розповідають, що найчастіше можливостями здобути вищу освіту у Польщі й справді цікавляться українці. «Щороку

кількість молоді з України, яка бере участь у проекті, зростає. Тим паче, що найкращим абітурієнтам наші навчальні заклади дають шанс навчатися безкоштовно», - каже асистент проекту Мирослав Лебідь.

Окрім виконання усіх формальних вимог, додатковою умовою успішного вступу, що їх ставлять перед українськими абітурієнтами польські виші, є володіння польською мовою та глибокі знання.

Усе більше охочих скористатися можливістю навчатися у Польщі й серед молодих власників Карті поляка.

«Rekrutacja ще не завершена, тому поки що складно сказати, скільки осіб із Картою поляка приймемо до нашого навчального закладу цього року. Але, напевно, їх буде значно більше, ніж минулого року, - розповідає Кристина Галінська із відділу реkrutacji Wrocławської політехніки. - Поступають цілі родини - наприклад, сестра та два брати. Для таких абітурієнтів ми не проводимо якоїсь спеціальної реkrutacji, процедури такі ж, як і для польських студентів. Крім того, реkrutacyjna оплата є такою ж, як і для поляків - 85 злотих або 20 євро».

Механізм вступу власників Карті поляка «на тих же умовах, що і громадяни Польщі» польські виші навчальні заклади апробують лише другий рік. Нагадаємо, що Закон «Про Карту поляка» вступив у дію 28 березня 2008 року, а перші карти їх власники отримали тільки наприкінці весни минулого року і чимало абітурієнтів із Картами поляка просто не встигли скористатися своїм правом. Тож цьогорічна вступна кампанія буде справжнім екзаменом на його дієвість.

Юлія ВАКУЛА, Wrocław

Від редакції:

Redakcja planuje z'ясувати як вступають до польських навчальних закладів власники Карті Поляка і які виникають труднощі. Prosimy podzielić się досвідом осіб, які вступали у минулому році або роблять це зараз.

Dofinansowano ze środków Senatu RP dzięki pomocy Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Дoфiнансовано на кошти Сенату РП при допомозі Фундації «Дoпoмoгa Пoлaкaм нa Схoді»